Ժ. ՏԱՐԻ 2810 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 10 ՄԱՐԳԱՑ 4385 16 ՅՈՒՆԻՍ 1893 14 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1310 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դամեկան արժաք		150
»	»	Վեցամսեայ	» »	75
»	»	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան		Ֆրանք	56
»	»	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ տպագրուած			Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց			Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16/28 ՅՈՒՆԻՍ 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀՆՏԱԽՏՆ 1893 ԻՆ

Կ. Պոլսոյ Առողջապահական Վարչութեան և Հեռագրական Գործակալութեան ամեն օր հրատարակած տեղեկութիւններէն կ'իմանանք թէ այս տարի հնտախտի արշաւանքն ո՛ր կէտերէն սկսած է։ Ռուսիոյ մէջ ուրեք ուրեք հնտախտը չէ վերջացած բոլորովին, բայց սահմանափակուած է, և իւր անցեալ տարուան սաստկութիւնը կորուսած։ Ֆրանսայի մէջ տեղ տեղ փոքրիկ համաճարակ մը կայ, բայց Ֆրանսական իշխանութիւնք մեծապէս ուշադիր են, լաւագոյն բժիշկներ տեղւոյն վրայ կը գտնուին ընդարձակ իշխանութեամբք, և առ այժմ այն կողմէ նաև համաճարակն երկիւղալի ուժգնութիւն մը ցոյց չի տար։ Իտալիայէն երէկ դէպք մը ծանուցուեցաւ, այն յայտարարութեամբ թէ հարաւային Ֆրանսայէն եկած է։ Բայց ամենէն ծանրակշիռ պարագայն Կարմիր Ծովու կողմը կը գտնենք, և հասկնալի է որ բովանդակ Եւրոպա հարաւային արշաւանքին դէմ զգոյշ գտնուելու հոգ կը տանի։ Անցեալ տարի վտանգը Սեւ Ծովու կողմէ կ'սպառնար. այս ամառ ծանրութեան կեդրոնը տեղափոխուած է ի Միջերկրական։ Կովկասիոյ կողմէ հնտախտի վերսկսում չի ծանուցուիր, և հետևապէս Փոքր Ասիոյ գաւառներուն այն կողմէ առ այժմ երկիւղ չկայ։ Պարսկաստանի առողջական վիճակը միայն կրնայ մտածման նիւթ տալ. որովհետեւ այն կողմեր աւելի դժուար է այս տեսակի հիւանդութեան տարածումն արգիլել։ Այս տարի ուխտագնացութիւնք սովորականէն աւելի են ի Կարմիր Ծով, և արդէն գրուեցաւ թէ այս տարի ևս առաջին անգամ Հնդկաստանէն բերած են հիւանդութեան սերմերն։ Այս պարագայից մէջ, յոյժ ի դէպ եկաւ Տրէզտէնի Առողջապահական Համաժողովն, որուն Օսմ. Տէրութիւնն ևս մասնակցեցաւ։ Համաժողովը գործնական միջոցներ առաջարկեց, որք՝ առանց վայրապար խափանուած ըլլալու միջազգային վաճառականութեան՝ ազդուապէս պիտի արգիլեն մաքուր վայրերու վարակումն։ Համաժողովն անմիջական և գործնական տնօրինութիւններ առաջարկելով շատացաւ, և աւելի հիմնական դարմաններու քննութիւնն յետաձգեց առաջիկայ նստաշրջանի մը. զի անոնց վրայ տարաձայնութիւնք կրնային ծագիլ, և անմիջական միջոցներու կիրառութիւնն այն կերպիւ կրնար ետ մնալ։ Ի Վենետիկ գումարուած Առողջապահական Համաժողովոյն որոշած տնօրինութեանց գործադրումն յետաձգուեցաւ։ Անոնք այնքան հիմնական բաներ էին որ միջազգային առողջապահական օրէնքի կանոնադրութեանց փոփոխում կ'ենթադրէին, և արմատական փոփոխում մը ձեռնարկելէն առաջ նախապատրաստական բան մ'ընել պէտք էր։ Մինչ այս մինչ այն, Կարմիր Ծովու մէջ հնտախտն յանկարծ վերսկսաւ, մէկ քաղաքի մէջ օրական քանի մը հարիւր հոգի մեռնելու չափ, և որպէս զի Աղեքսանդրիոյ Առողջապահական Վարչութիւնն՝ իւր գրութիւնը փոփոխելու զբաղելով՝ Նոր արշաւանքին դէմ դնելու միջոցներէն չզրկուի, խոհեմութիւն համարուեցաւ որոշել զի մէկ ու կէս տարի առաջ Վենետկոյ Համաժողովոյն սահմանած տնօրինութիւնք յետաձգուին մինչև առաջիկայ Նոյեմբեր։

Կ. Պոլսոյ Առողջապահական Խորհուրդն, ինչպէս յայտնի է, 21 անդամներէ կը բաղկանայ, որոց 13ը զանազան կառավարութեան ներկայացուցիչներ են, և անոնց ալ տասն բժիշկ են։ Տրուած որոշմունք կ'ենթարկուին կայս. կառավարութեան հաւանութեան, որ իւր ձեռքն իրաւունքն ի գործ կը դնէ այն տնօրինութեանց մասին որոց գործադրումն յարմար չի տեսներ։ Այս Խորհրդոյ իշխանութիւնը գծուած է 1867ի կանոնագրով, որ 1865ի մեծ հնտախտին պատճառաւ ի Կ. Պոլիս գումարուած Միջազգային Համաժողովէն հաստատեալ սկզբանց համեմատ յօրինուած է։ Այն կանոնագրոյ Թուրքերէն թարգմանեալ պատճէնն Օսմ. Տէրութեան օրինաց մէկ մասը կը կազմէ յօրէ անտի, և Ֆրանսերէն բնագիրն օրինական ոյժ ունի Եւրոպացւոց համար, հանդերձ այն բարեփոխութեամբք որք պարբերաբար մուծուած են։

Թեհրան ղրկուած պատուիրակներուն կողմէ կը ծանուցուի թէ վերջին երեք տարիներու միջոցին Պարսկաստանի առողջական վիճակն ամենեւին լաւ չէ եղած։ Պարսկաստանի արեւելեան սահմաններուն վրայ և հարաւային կողմերն առողջապահական մարմիններ հաստատել կարելի չէ եղած ցարդ։ Պատուիրակութեանց ժողովոյն մէջ Քամպօքի կոմս այս խնդրոյս ակնարկելով, յիշեց թէ Ֆրանսա ձեռնարկած է լուրջ քննութիւն մը կատարելու Պարսկաստանի առողջական վիճակին վրայ։ Թէեւ թուական որոշուած չէր, բայց Աւստրիոյ-Հունգարիոյ վարչապետն յուսալից է թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը չի յամենար ի գլուխ հանելու իւր առաջարկութիւնն։ Յարեց կոմս Քամպօքի թէ «Այս անգամ ևս Պարսկաստանի մէջ հնտախտ ծագած ըլլալուն վրայ պաշտօնական տեղեկութիւն չունինք թէեւ, բայց ապահով ենք թէ կարեւորն ի գործ կը դրուի Փեթերսպուրկի և Կ. Պոլսոյ իշխանութեանց կողմէ, որպէս զի նոյն համաճարակ յառաջիկային դէպ յարեւմուտս չծաւալի»։

Քամպօքի կոմսին յայտնած վստահութիւնն ամեն ոք կը տածէ ի մասին Կ. Պոլսոյ առողջապահական իշխանութեանց զգուշութեան։ Անցեալ տարւոյ համաճարակէն զերծ մնալնիս մեծ բարերախտութիւն մ'էր, և թէպէտ այսպիսի դէպքերու մէջ բախտը կամ դիպուածը մեծ դեր կը խաղայ, բայց պատճառ չունինք կարծելու թէ անցեալ տարւոյ յաջողութիւնը կը թուլցընէ զգուշութեան կարեւոր միջոցները։ Գիտենք թէ Վեհ. Սուլթանն ո՛րչափ հոգածու է այս մասին, և նորանոր միջազգային կանոնադրութեանց ի գործ դրուելուն հետ մէկտեղ, եթէ ներքին մաքրութիւնը փափաքուած աստիճանին վրայ գտնուի միշտ, մեծապէս յուսալի է որ այս ամառ ևս անվտանգ անցունենք հանրային առողջութեան մասին։ Ըստ սովորութեան, համաճարակի մօտեցած պահուն, բժիշկներն երեւան կ'ելնեն շատ մը խրատներ տալու պաշտօնեաներուն եւ հասարակ ժողովրդեան։ Մեծագոյն խոհեմութիւնն այն է որ կարեւոր միջոցներն առաջուց ի գործ դրուին, և բազմամարդութեան մեծ կեդրոններ ո՛չ միայն արտաքուստ այլ և ներքուստ պաշտպանողական վիճակի մէջ գտնուին անմաքրութեամբ յառաջ եկող հիւանդութեան մը դէմ, որպէս է հնտախտը։

Տնտեսական հարցեր

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԿՂԶԵԱՑ

Շիրայի անգլ. հիւպատոսն իւր կառավարութեան ղրկեց մանրամասն տեղեկագիր մը յունական կղզեաց (Կիկլադք) վաճառականութեան վրայ։ Անոնք օտար երկիրներու հետ ընդարձակ գործ կ'ընեն ամեն տարի։ 1891ին, ի Շիրա եկթ 1,120,000 անգլ. ոսկւոյ արժէքով ապրանք մուծուեցաւ, և 71,000 ոսկւոյ ապրանք արտածուեցաւ անտի։ Բայց 1892ին ներածմունք 541,000ի իջան, և արտածմունք գրեթէ նոյն քանակութեան վրայ մնացին։ Այս անկման պատճառն է յունական թղթադրամին անկումն, որ քանի տարիէ հետէ ծանրապէս կը վնասէ յունական վաճառականութեան։ 1884ին սկսաւ, Յունաստանի գանձային անձկութեան հետ։ Եթէ գործի տէրեր, մեծ թէ փոքր, ապառիկ տուրեւառի նոր դիւրութիւններ (վարկ) չգտնեն թէ՛ Յունաստանի և թէ ընդհանրապէս Եւրոպիոյ մէջ, ամեն ինչ դէպ ի սնանկութիւն կը դիմէ այն կողմեր։ Կեանքի անհրաժեշտ պիտոյք այնքան սուղցած են որ մեծ թշուառութիւն կը տիրէ, և տառապեալք ոչ միայն աղքատ դասերն են այլ և ամեն անոնք որ եկամուտով կամ ամսականով կ'ապրին։ Յունական Արշիպեղագոսի գլխաւոր արտածմունք են ծխախոտ և կաշի, բայց այնքան մեծաքանակ չեն։ Գլխաւոր ներածմունք (դուրսէն բերուած ապրանք) են տարազագործութիւնք, մորթք և ալիւրք։ Այս ապրանաց կէսէն աւելին Անգլիա կը ղրկէ, և մնացեալը Թուրքիա, Ֆրանսա և Ռուսիա։ Մորթ շատ մուծուելուն պատճառն այն է որ Շիրայի մէջ կարեւոր խաղախորդարան կայ, որ 1,200 հոգւոյ գործ կուտայ միշտ, և պատրաստած կաշին կը ղրկուի Յունաստան և Թուրքիա։ Շիրա է նաև գլխաւոր կեդրոն մը Ռահաթ Լոքում կոչուած օսմ. շաքարեղէնին, որուն Անգլիացիք Turkish Delight կ'ըսեն։ Այս գործ երբեմն շատ յաջող էր, բայց վերջերս ինկած է, զի գործածուած նախնական նիւթք աւելի սուղ են այժմ։ Հիմակ օսմանեան այս նախատիպական շաքարեղէնը կը շինեն հոն 12 խանութներ 120 մարդով, և անգլ. հիւպատոսը կ'ըսէ թէ պիստակի, շօքօլայի, պանանայի և ուրիշ հիւթերով համեմեալ տեսակները գերազանց են Կ. Պոլսոյ և ուրիշ արեւելեան քաղաքաց մէջ շինուած նմանօրինակ շաքարեղէններէն, և այս գերազանցութիւն կը վերագրուի Շիրա կղզւոյ ջուրին մասնաւոր անուշութեան։

Մեզ կը թուի թէ Շիրայի մէջ շաքարագործութեան այս ճիւղին անկումը պէտք է վերագրել ո՛չ միայն պիստակի կամ ուրիշ նախնական նիւթերու սղելուն, այլ և այն զօրաւոր մրցման զոր շաքարագործութեան այս ճիւղին մէջ Կ. Պոլիս և ուրիշ կեդրոններ կ'ընեն. զի թէպէտ Եւրոպացիք հիմա շատ կը գնեն Ռահաթը, բայց շինողներն ալ շատցած են։

Յիշատակելի է նաև Նաքսոս կղզւոյ անուամբ կոչուած գնտաձև պանիրներուն արհեստագործութիւնն, որոյ ինչ ինչ տեսակներն իրենց համով, անփոփոխութեամբ և երկար ժամանակ դիմանալու ընդունակութեամբ կրնան յաջողապէս մրցիլ եւրոպական պանիրներու հետ։ Այս կղզեցիք քաջ արհեստագէտ են ո՛չ միայն պանիր այլ և գինի և օղի շինելու մասին, թէեւ կղզիներէն ոմանք յոյժ քարուտ և անբերրի են։

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԶԲՕՍԱՆՔՆԵՐ

Ե. (*)

Այլ չմէկըն, որչա՛փ զուարթ ու առողջարար խաղ մ'է և այդ։ Բազմաթիւ գետեր կան որք այդ նպատակին կը ծառայեն, բայց այդ բոլորովին վտանգէ զերծ չէ, ոչ ալ ամենուրեք դիւրամատչելի։ Գիւղին կամ քաղաքին մօտ պաշտաճագոյն վայր մը կը ծածկեն մէկէն երեք ոտք ջրով։ Գիշերուան ցուրտը սառոյցի կը փոխէ զայն ընդհուպ։ Եւ ահա սառնեղէն հարթ հաստատ ընդարձակ դաշտ մը ի հարկին կը նորոգուի խնամով, և գրեթէ ամբողջ ժողովրդեան ժամադրավայրը, զբօսավայրը կը լինի ցուրտ եղանակին մէջ։ Հոն իրենց չմուշկներովը կը սահին խումբ առ խումբ, մեծ ճարտարութեամբ, իրենց ազգային կամ տեղական պարերը կը պարեն ի ձայն նուագարանաց, մրցումներ տեղի կ'ունենան, լուսավառութիւններ կը կատարուին։ Զուիցերիացի բարեկամուհի մը, որ բացակայ է իւր հայրենիքէն քանի տարիներէ ի վեր, ինձ կ'ըսէր անգամ մը թէ ամեն ձմեռ միշտ կարօտը կը քաշէր իւր հայրենեաց այդ սառնեղէն դաշտերուն ու նոյնա բազմազան խանդավառ զուարճութեանց։

Եթէ հոս կը վերջացնենք ցանկն ժողովրդական զբօսանաց ի Զուիցերիա, պատճառն այն չէ թէ չկան ուրիշներ յիշատակութեան արժանի։ Կան այլ և այլ գնդախաղեր ալ, ոմանք բնիկ, ոմանք եկամուտ, որք շատ տարածուած են. կան նմանապէս նաւարշաւներ գրեթէ ամեն լճի վրայ, ևն։ Բայց ինչ որ ըսուած է արդէն՝ բաւական չէ՞ գաղափար մը տալ քաղաքակրթութեան մասին ժողովրդեան մը՝ որ նոյն եղանակներն ընտրած ու սիրած է իբր իւր զբօսանաց եղանակները։ Բաւական չէ՞ նաև գաղափար մը տալ թէ ինչ տեսակ անհատական յատկութիւններ մշակելու կը նպաստեն այն զբօսանքներն—զարգացեալ մարմնոյ ու մտաց, ճաշակ գեղեցկին, սէր բնութեան, ունակութիւն դիտողութեան և խորագիտութեան, չարքաշութիւն, և անհատական ինքնօգնութեան ու աշխատասիրութեան ոգւոյն հետ նաև ոգին ընկերակցութեան ու գործակցութեան։

Գրութեանս վերջին կէտն հոս դնել էր իմ առաջին նպատակս. բայց թերևս ներելի է քանի մը բառ ևս յաւելուլ։

Ազգեր ու ժողովուրդք յաճախ կը տարբերին ի միմեանց իրենց ընկերական վիճակովն, իրենց կարողութիւններովն ու կլիմայովն։ Ոչ փափաքելի է ուստի և ո՛չ կարելի որ մին նոյնութեամբ ու անխտիր հետեւողութեամբ օրինակէ միւսին հանգամանքներն ու սովորութիւնները։ Բայց նոյն իսկ օտար ու հեռաւոր ժողովրդեան մը փորձառութիւնք կրնան գործնական օգտակար դասեր թելադրել։ Աւելորդ չէ յիշել այս առթիւ այն մի քանի ընկերակցութիւններն որք յաջողութեամբ կը գործեն աստ ի Պոլիս շատ տարիներէ ի վեր։

Գերման և Զուիցերիացի գաղթականութիւնք ի Պոլիս միանալով կազմած են մարմնամարզի համար ընկերակցութիւն մը, որուն կ'անդամակցին ամեն դասակարգի անձինք, վաճառական, գործաւոր, սեղանաւոր, գրագէտ ևն. թէ՛ երիտասարդք և թէ՛ չափահասք, և ունին իրենց կանոնաւոր վարժութիւններն Բերայի գերմանական վարժարանին մարմնամարզի սրահին մէջ։ Իրենց նախագահն է ծանօթ գրավաճառն Օթթօ Քայլ։

Ունին ուրիշ ընկերակցութիւն մը «Էքսքուրզիօնս Քլուպ» կոչուած, որոյ նպատակն է Պոլսոյ շրջակայ հնութիւններն, նշանաւոր վայրերն, գեղեցիկ տեսարաններն այցելել, ուսումնասիրել և երկայն պտոյտներ ունենալ խմբովին։ Իրենց նախագահն է կոմս Ֆրիցս Ալպերթ, մին Բերայի գերման վարժարանէն ուսուցիչներէն։ Այս ընկերակցութիւն սոյն ուսուցչին խմբագրութեամբ կը հրատարակէ նաև պարբերական հանդէս մը, որ այլ և այլ այցելութեանց նկարագրութիւն եւ ուսումնասիրութիւններ կը պարունակէ։ Ձմեռը մերթ ընդ մերթ կը հաւաքուին ճառեր խօսելու և լսելու գլխաւորաբար ամրան եղանակին մէջ իրենց կատարած ուղեւորութեանց և այցելութեանց վրայ։

Երգի երկու ընկերութիւն ալ ունին սոյն միացեալ գաղթականութիւնք, մին Թէօյթօնիա մէջ, քաջածանօթ հաստատութիւն մը ի Բերա, որոյ նախագահն է Գ. Ալպերթ, Ամերիկեան փոխհիւպատոսն, և Թիւնէլի ընկերութեան նախագահն։ Միւսն ալ կը կոչուի Տէօյչը-Փորֆէրայն, առաջինէն բոլորովին անկախ և աւելի բազմանդամ ընկերակցութիւն մը։ Նոքա՝ որ լաւ են սոյն երկու ընկերակցութեանց նուագահանդէսներն, կը վկայեն թէ երկուքն ալ գովելի արդիւնքներ ունեցած են։

Այսպէս Գերմանք ու Զուիցերիացիք միանալով յաջողած են նոյն իսկ օտար հողի վրայ մշակել ու ծաղկեցնել իրենց հայրենեաց օգտակար սովորութիւններն ու հաստատութիւններն։

Աբր. Տէր Յովսէփեան

(*)—Դ. յօդուածն հրատարակուեցաւ երեքշաբթի։ Այսօր կը վերջանայ յօդուածներու այս շարքն, որոյ վրայ ունինք խօսիլ առաջիկայ թուով մը։ Ծ. Խ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ. — Ինչպէս հանդուցեալ Փանէնի դատաստանին մէջ Արդարութեան աչքի երեւան եկաւ Փիկօթի հաշուեւոր նամակներուն կեղծ ըլլալն, նոյնպէս Փուլանժէականաց և Գ. Փլէմանսոյի պայքարին մէջ երեւան եկաւ թէ կեղծ են եղեր այն հաշուեւոր փաստաթղթերը, որոց կռթնելով Գ. Գ. Տէրուլէտ և Միլվուա կը պնդէին թէ Քորնէլիուս Հէրցի մտերիմ Փլէմանսօ Անգլիայէն դրամ կ'ընդունէր, Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութենէն առնուած թուղթեր Անգլիացիներուն յանձնելու և ուրիշ կերպերով ալ անգլ. քաղաքականութեան ծառայելու համար։ Այս թուղթերու կեղծ ըլլալը դատական իշխանութեան առջեւ խոստովանիլ հարկադրեցաւ նոյն ինքն Նորթըն, Մօրիս կղզիէն, որ թէեւ հիմակ անգլ. հպատակ է, (զի Մօրիս կղզին Ֆրանսայէն Անգլիոյ անցած է Նափոլէոնի Առաջնոյ անկման վրայ,) բայց Ֆրանսացիներէ սերած ըլլալուն համար, իւր նախկին հայրենիքին՝ Ֆրանսայի ծառայութիւն մ'ընել ուզեր է, առօրէն կերպիւ իբր թէ ձեռք անցունելով և Փուլանժէականներու յանձնելով այն կարծեցեալ պաշտօնական թուղթեր, զորս անգլ. պաշտօնատար մը ուրիշ անգլ. պաշտօնատարի մը կը ղրկէ եղեր, Լոնտոնէ ի Փարիզ։ Հիմա Գ. Նորթըն բանտն է, ինչպէս բանտն է Գ. Տիւքրէ, աղմկալի Քոքարտի խմբագիրն, որ այս օրերս իրար անցեր էր, և մեծ անձնաւորութեան մը հաւեր կ'առնուր, իբր թէ իրմէ կախուած ունենար Ֆրանսայի կարգ մը հանրային անձնաւորութեանց պատիւն եւ քաղաքական կեանքը։ Մինչ Գ. Միլվուա կը կարդար այս թուղթեր Երեսփ. Ժողովոյ բեմէն, պարունակութեան անհաւատալի հանգամանքը տեսնելով արտաքին գործոց նախարար Գ. Տըվէլ աղաղակեց թէ «Ձեզ խաբեր են, Գ. Միլվուա»։ Տեսնելով որ անել ճամբու մը մէջ մտած են, Գ. Տէրուլէտ հրաժարեցաւ երեսփոխանութենէ և իւր օրինակին հետեւեցաւ Գ. Միլվուա, որ պիտի ձեռբակալուէր։ Գ. Փլէմանսօ, թէեւ Քորն. Հէրցի մտերիմն եղած ըլլալուն համար ոչ նուազ պախարակեցաւ և

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (45)

ԼՈՒԻ ԺԱՔՈԼԻՕ

ԻՒԶՕՐԻ ՋՐԱՂԱՑՔԻՆ ՈՃԻՐԸ

Դ.

ՀԱՆՃԱՐԵՂ ՈՍՏԻԿԱՆ ՄԸ

Ժաք Լոռան հասկցաւ թէ անոր բացատրելու էր իր թախանձանքին պատճառը. արդէն իր պատրաստամտութեան մեծ հանգամանքներէ մէկն էր, որուն կը պարտէր իր բոլոր ոստիկանական յաջողութիւնները, իր խօսակցին դէմքին վրայ անվրիպապէս կարդալ ընկալեալ տպաւորութիւնը, ներքին մտածումը և ըստ կամս փոփոխել զայնս՝ ճիշդ ատենին յառաջ տանելով բացատրութիւնն այն իրողութեան որ կարծես կը տագնապեցունէ իր ունկնդիրն ու կասկած կ'արթնցնէ անոր միտքին մէջ։

—Շատ կարեւոր է, սիրելի տիկին, որ ես անձամբ կատարեմ այս քննութիւնը, վասնզի եթէ տակաւին չեն եկած Սէն-Ռանպէր, սպրդուած եմ հոս իմ բարեկամներուս սպասելու. եթէ ընդհակառակն հեռացած են ձեր քաղաքէն, պէտք է որ անմիջապէս երթամ անոնց միանամ յԻտալիա։

—Եթէ կը փափագիք, ձեր տրամադրութեան տակ դնեմ օթելին յանձնակատարը, որ ձեզ ընկերանայ։

—Ամենայն սիրով, տիկին։

Օթելին տիրուհին հնչակի մը վրայ կոխեց.

—Ո՞ւր է Բիքա։

—Խոհարարին կ'օգնէ, պաքսիմաթէ խմորեղէնը կը բոկրէ։

—Ի՛նչ զարմանալի յանձնակատար, ըսաւ ոստիկանը ժպտելով։

—Ա՛հ, Պ. Պառոն, ըսաւ սպասեակը մինչեւ գետին ծռելով իբր թէ ներում խնդրելու համար անոր հետ խօսելու յանդգնութիւնը ունենալուն, Բիքա ջաղացքի նախկին սպասաւոր մըն է, ալիւրին ինչ ըլլալը գիտէ։

—Աղէկ, ըսաւ տիրուհին չոր ձայնով, ըսէ որ պէտք ունինք իրեն։

Երկու վայրկեան ետքը Բիքա ներս կը մտնէր գրասենեակէն, կապոյտ բաճկոնակ մը հագած և ժապաւինաւոր բարձր գլխարկ մը դրած։

Ինչպէս դիւրին է գուշակել, Լիօն-տ'Օրի յանձնակատարը Բիքա Վուանէն էր, նախկին առաջնորդն Պ. տը Մարսէյի և Լիւսի, Պուառոններու նախկին սպասաւորը։

Եթէ Ժաք Լոռան գիտցած ըլլար ասիկա։

Բիքա՝ Պառոնին ընկերացաւ ամեն օթէլները, ամեն կողմ թոյլ տուին ազնուական օտարականին որ քննէ արձանագրութիւնները, բայց չյայտնեցին թէ Լիւս և Պ. տը Մարսէյ կեցա՞ծ էին ի Սէն-Ռանպէր. օթէլ իջած ըլլալու չէին բնաւ, եթէ ասկայն ինքզինքնին արձանագրել տուած չըլլային, բան մը որ շատ հաւանական չէր։

Ժաք Լոռան օթէլ դարձաւ քիչ մը գայրացած, օրը պտըտելով անցուց, քիթն հովին տուած։

Իրիկունը երբ օթէլ դարձաւ պառկելու, չկրցաւ ինքզինքը զսպել և մռմռաց ակռաներուն մէջէն.

—Աղէ՛կ... առաւօտ առաջին օրը զոր կը կորսնցնեմ կեանքիս մէջ։

Յանկարծ պատին վրայ նշմարեց նկար մը որ իր ուշը գրաւեց. նկարը կը ներկայացնէր կոթական աւերակներու կոյտ մը՝ դեռ կանգուն կամարակապ դուռով մը։ Պատկերին վրայ գրուած էր.

Իւզօրի ջրաղացքին աւերակները

—Վա՛յ, ըրաւ ոստիկանը, բաւական նկարագեղ է. եթէ զբօսաշրջիկ ըլլայի, կ'երթայի կը տեսնէի։

Սեղանին վրայ դրաւ ճրագը և սկսաւ հանդարտօրէն հանուիլ։

Այդ զբաղման միջոցին, ջլագրգիռ կ'երեւէր և ատեն ատեն կը մռմռար ակռաներուն մէջէն.

—Անկարելի է որ Պ. տը Մարսէյ և Լիւս հոսկէ անցած ըլլան առանց հետք ձգելու, աղէկ կը ճանչնամ իմ նախկին ստորակարգեալս. հետեւապէս չեմ կարծեր որ ուրիշին վստահացած ըլլայ ինծ ղրկած կարեւոր նամակը թղթատարատուն յանձնելու հոգը։

Առտուան պէս երկար բարակ կատարեց իր արդուզարդը, թարմ ջուրով լուաց բոլոր մարմինը, աղէկ մը սանտրեց մազերը և մօրուքը, ձեռները մաքրեց մեծ խնամքով։ Ոստիկանութեան նախկին պետը, ինչպէս ամենէն լաւ մեծցած մարդը, խնամք կը տանէր իր անձին. ասիկա պչրանք չէ, այլ անձին յարգանքը։

Ի՛նչ ալ ըլլայ ձեր գտնուած ընկերային միջավայրը, դիտեցէ՛ք, գիշերուան արդուզարդը յատկանշանական բան մը ունի, որ ապացոյց է միշտ լաւ դաստիարակութեան։

—Հասկցայ, ըսաւ Ժաք Լոռան անկողնին մէջ երկննալով, այսօր բախտս չբանեցաւ, վաղը նորէն պիտի սկսիմ։

Ինչպէս ամեն հմուտ անձեր որք չեն ուզեր գաղափար մը կորսնցնել, և որք օգուտ կը քաղեն իրենց տքնութիւններէն։

Ինչպէս ամեն անոնք որ, արհեստով, միշտ ենթակայ են գիշերուան ամեն ժամուն ելնելու, և ասիկա կը պատահէր իրեն՝ երբ ոստիկանապետ էր։

Ինչպէս ամեն երջանիկ մարդեր որ կը սիրեն իրենց քնանալը տեսնել։

Ինչպէս սիրահարները որք կը սիրեն դիտել իրենց մանկամարդ սիրուհիին մազերուն քմահաճ ոլորքներով թաւալիլը անոր բարձին վրայ, Ժաք Լոռան միշտ լոյս կը պահէր իր սենեկին մէջ, գիշերը։

Փարիզի մէջ կը վառէր ալապաստրէ կանաչագոյն այն լամպարներէ մին որք հանգիստ մը և հմայք մըն են աչքի համար. այս պերճանքէն զրկուած Լիօն-տ'Օրի մէջ, պարզապէս վառ պահած էր այն ճրագը ուրուն լոյսը սքօղած էր՝ լրագիրով շինած մէկ լուսարգելովը. իր աչքէն վրիպած լոյսը առատօրէն կը սփռուէր պատին վրայ, ուր կախուած էր պահ մը առաջ տեսած նկարը։

Երազելով հանդերձ այն միջոցները զորս ի գործ պիտի դնէր յաջորդ օրը, բանի մը տեղեկութիւններ քաղելու, նշաններ ձեռք ձգելու համար, որքան ալ տկար ըլլային, որք կարենային զինքը իր փնտռած շաւղին վրայ դնել, աչուըներն յանկամս կը դառնային կոթական հին աւերակներուն վրայ, որք կիսաստուերին և լոյսին մէջ ուր կը գտնուէին, մաքին դողդոջ ճօճումներուն մէջ առասպելական երեւոյթներ կ'առնէին։ Մերթ այս աւերակները դոգցես կը կենդանանային, և քնէածական երեւոյթով մը որ կը սկսէր իր ուղեղը քունի պատրաստել, Ժաք Լոռան՝ կանգուն մնացած միակ կամարին տակ կը տեսնէր եզական տեսիլքներ։

Այս տպաւորութեան տակ քնացաւ, ամբողջ գիշերն երազեց այն տարօրինակ բաները որոց մէջ խառն կը գտնուէին զինք համակող բոլոր մտահոգութիւնները։

Պահ մը ընդոստ արթնցաւ գոչելով. Ա. ւասի՛կ եմ։

Երազած էր թէ, դղեակին մառան աւերակներուն մէջ պտըտելով, յանկարծ լսած էր Լիւսին ձայնը որ օգնութեան կը կանչէր զինքը։

Նստեցաւ անկողնին վրայ։

Ճրագը շատ տկար կերպով կը լուսաւորէր իր սենեակը, և սեւ շրջանակը միշտ հոն էր՝ աւելի մթին դուրս ցատքելով պատին վրայ։

Հեռուէն, այգուն առաջին լոյսերը կը սկսէին ոսկեզօծել Տօֆինէի լեռներուն բարձր կատարները. կը լուսնար։

—Ի՛նչ տարօրինակ երազ, ըսաւ Ժաք Լոռան աչուըները շփելով... Զարմանալի բան, ես որ ընդհանրապէս այնքան հանգիստ կը քնանամ մինչեւ առտու, երբեք չեմ յիշեր որ միտքս այսպէս թափառայած ըլլայ։

Բայց աւելի գիշերը չէր քնացած, ուղեւորութիւնը յոգնեցուցած էր զայն արդէն, բնական բան իր տարիքին մէջ. բարձին վրայ ձգեց գլուխը և շատ չանցած քնացաւ՝ այս անգամ հանդարտ ու խաղաղ քունով մը։

Առտուն կանուխ արթնցաւ, բան մը որ երկար ատենէ ի վեր չէր պատահած։ Արթնցած պահուն, նոյն նկարը, իր մտածմանց պատճառը, իր աչուըներուն ներկայացաւ, և նորէն նայեցաւ անոր տեսակ մը հետաքրքրութեամբ, բայց ա՛լ նոյն երեւոյթը չունէր. օրուան լոյսին մէջ զրկուած էր իր խորհրդաւոր երեւոյթներէն՝ պահելով հանդերձ հնութեան դրոշմը՝ այցելուներու արուեստագիտական ճաշակը գգուող։

Զայն դիտելով, Ժաք Լոռան միտքը բերաւ գաղափար մը զոր առջի օրը հազիւ թէ ունեցած էր անցողաբար։

—Եթէ շատ հեռու չէ, ըսաւ ինքնին, օր մը արձակուրդ պիտի տամ ինծ, և պիտի երթամ պտըտիմ հոն։ Փոքր շրջագայութիւն մը գաղափարներս պիտի նորոգէ, բան մը որ չափազանց չը պիտի ըլլայ դէմ ելնող անյաղթելի խոչընդոտներուն հանդէպ։ Հօտնքներու պէս որք երբեմն կը կորսնեն իրենց շաւիղը, շատ երկար պըտոյտ մը ընելով, չեմ կրնար յաջողիլ ամենաչնչին հետք մը գտնել ի Սէն-Ռանպէր. պէտք է որ համառութիւնս, ճարտարութիւնս կրկնապատկեմ և շատ վստահ իմ գիտցածին վրայ որ յաճախ նպաստաւորապէս ծառայած է ինծ՝ իմ երկար ասպարէզիս մէջ։

(Շարունակելի)

երեսէ ինկաւ, բայց իրեն դէմ ուղղեալ այն հեշտակարութենէ֊մաններուն ջուրն իյնալուն վրայ, ինքն ալ հիմա ջուրին երեսը կ'ելնէ։ Գալով Քօրնէյլիուս Հէրցին, «կօլը մեռաւ, կամքը հաւաւ»։ Մարդն իրաւունք հիւանդ է եղեր որ վերջապէս մեռաւ, եւ իրեն հետ կը թաղուի ինչ գաղտնիք որ դեռ կը մնար Բանամայի գործէն։ Իրաւ է որ՝ վճռաբեկ ատենի վճիռէն ետքը՝ նոյն իսկ Բանամա — ո՛չ դատն ո՛չ ալ ջրանցք — հետաքրքրութիւն չի շարժեր այլ եւս։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ։— Սերպիոյ արմատական նորակազմ վարչութիւնն հրաման ղրկեց իւր Սոֆիայի գործակատարին որ այսուհետեւ Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ ներկայացուցիչներուն համընթաց գտնուի իշխանին հետ իւր յարաբերութեանց մէջ։ Սերպ գործակատար Պ. Սիմիչ երկաթուղւոյ կայարանին մէջ չգտնուեցաւ իշխանին եւ իշխանուհւոյն ժամանման պահուն։

—Սվոբոտա լրագիրն հակասերպ յօդուածներ գրած ըլլալով, սերպ գործակատարը բացատրութիւն խնդրեց, եւ Պ. Կրեքով՝ արտաքին գործոց նախարարը՝ պատասխանեց թէ այն լրագրին գրածները պաշտօնական չեն եւ պուլկար իշխանութեան հայեացքը չեն ներկայացներ։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ, ինչպէս յայտնի է, անգլիական «Նաւատորմի ծովակալի» աստիճանն ընդունած է Վիքթորիա Թագուհիէն։ Այս հանգամանքով, Կայսրն հետեւեալ հեռագիրն ուղղեց Անգլիոյ ծովային նախարարին.

«Այս պահուս կը լսեմ թէ «Վիքթորիա», ընկղմած է Թրայընի ծովակալին եւ 400 քաջարի զինուորներու հետ։ Բառեր չեն զօրեր յայտնելու ցաւը զոր ինծի կը պատճառէ այնքան ազնիւ մարդու մը եւ այնքան գեղեցիկ նաւու մը կորուստը։ Իբրեւ ծովակալ անգլ. նաւատորմի, խորապէս կը ցաւիմ անգլ. Նաւատորմին համար այս արկածին համար։ Ազգային դժբախտութիւն մ'է այս։ Իմ սպայք եւ նաւազք իմ միջոցաւ կը յայտնեն իրենց խորին համակրանքն իրենց ընկերակիցներուն անգլ. նաւատորմի։ Ի նշան սգոյ, հրամայեցի որ անգլ. դրօշը մեր դրօշին քով պարզուի կիսակայմի վրայ, մեր ամեն մարտանաւուց մէջ։

ՎԻԼՀԷԼՄ, ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍՐ, ԹԱԳԱՒՈՐ ԲՐՈՒՍԻՈՅ,
Ծովակալ Նաւատորմի»

Հեռագիրը ծանոյց արդէն թէ Ն. Վ. Վեհափառութիւն ցաւակցական հեռագիր մ'ալ դժբախտ ծովակալին այրւոյն ղրկած է։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ լրագիրք իրենց շաբաթ առուր թուով ծանուցանելով Վիքթորիայի եւ Քէմբըրտաունին աղետալի բախումը, կը յիշեցնեն թէ անցեալ հինգշաբթի երեկոյ տեղի ունեցած այս արկածին յար եւ նման դէպք մը պատահած էր 1878 մայիս 31ին, Ֆոլքըսթոնի բացը (Մանշի ծով) գերմանական Կրօսէր Քուրֆիւրսթ եւ Քէօնիկ Վիլհէլմ զրահաւորաց միջեւ, որոց առաջինն ընկղմեցաւ եւ 23 սպայք եւ 160 նաւազք ազատելով՝ աւելի քան 300 նաւազք եւ սպայք ընկղմեցան։

ԲԱՍԹԷՕՌ Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ. —Կը յիշուի թէ Բաստէօռեան հաստատութենէն Պ. Հաֆքին ռուս բժիշկը փետր. ամսուն Հնդկաստան գացած էր հնտախտի պատուաստն ի գործ դնելու։ Իւր փորձեր գոհացուցիչ արդիւնք տուած ըլլալով, ի Լուքնով բացառիկ պատիւ մ'եղաւ իրեն։ Անգլիացի հրամանատարը, զօրավար Սըր Ռ. Լօ, Պ. Հաֆքինի մատոյց նուէր մը որ Լուքնովի եւ Ալիկարդի բնակչաց հանգանակութեամբ պատրաստած է. — ոսկեզօծ արծաթ բաժակ մը, տեղական արհեստագիտութեամբ շինուած, եւ քսակ մը 1,500 ռուպի պարունակող, (իբր 150 ոսկի)։ Ֆրանսերէն լեզուաւ իւր շնորհակալութիւնն յայտնելով Պ. Հաֆքին ըսաւ թէ Հանկին, Հուքըր եւ Բրօֆորտ անգլ. բժշկաց աջակցութեամբ պատուաստած է 780 զինուոր, 150 բնակիչ եւ 250 դպրոցական տղայք։

Պ. ԿԼԱՏՍԹՈՆ արտասուալից աչքով ծանոյց Երեսփ. Ժողովոյն՝ Վիքթորիայի արկածն, եւ սրտաշարժ բառերով գովեստ ըրաւ Սըր Ճօրճ Թրայըն ծովակալին։ Նոյն ոճով պատասխանեց նախորդ ծովային նախարար Սըր Ճօրճ Համիլդըն։ Բոլոր ժողովն յուզուած էր։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Տնտեսական Խորհրդոյ որոշմամբ՝ յանձնաժողով մը կազմուած է Տիվրիկի Կիրասուն գիւղի եկեղեցւոյն այլ եւ այլ անձերէ ունեցած պահանջքի խնդիրը կարգադրելու համար։ Այս յանձնաժողով իւր պաշտօնին ձեռնարկելով՝ սկսած է կատարել եկեղեցւոյ պահանջից գանձումը։

* * *

Պէյքօզի եկեղեցին նորոգութեան կարօտ գտնուելով, տեղւոյն թաղական խորհուրդը գրած է ի Պատրիարքարան հարկ եղած արտօնութիւնն առնելու համար։

* * *

Ի հոգեկան սփոփանս եկեղեցասէր ազգայնոց, յունիս 20ի կիրակի առաւօտ գիւղիս եկեղեցւոյն տօնախմբութեան աւթիւ (Գիւտ Տփոյ Ս. Աստուածածնի) եւ ըստ բարեպաշտիկ սովորութեան, Գեր. Մատթէոս Ս. Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեանց հրաւիրուած է պատարագելու եւ երգեցիկ տղայոց ոմանց դպրութեան աստիճան տալու։ Յաւարտ պատարագին մասնաւոր պաշտօն պիտի կատարուի ի հանգիստ հոգւոյ բարեյիշատակ Յարութիւն Ամիրայ ու Սինէմճեան ամոլոյ—անոնց հիմնադիրք սուրբ տաճարիս—եւ իրենց ծնողին՝ Նեվրուզեան գերդաստանին համօրէն ննջեցելոց։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Նէնի Գիւղի

Ատենադպիր — Ատենապետ
Թ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — ՏՔԹ. Ս. ԼԱԶԱՐՆՃԵԱՆ

1893 յունիս 15
Նէնի-գիւղ

ԾԱՆՕԹ.— Շոգենաւն առաւօտեան ժամ ½ին կը մեկնի կամուրջէն։

* * *

Դուրեան Թատրոն Թատերգութեան առաջին ներկայացումը, որ տեղի պիտի ունենար այս կիրակի ցորեկ, Սկիւտարի Ամերիկեան Թատրոնին մէջ, յետաձգուած է յաջորդ կիրակիին, 27 յունիս։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Էպիւլհիւտա էֆէնտիի եղբօր՝ մաքսային ժողովոյ անդամներէն Նուրէտտին էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Էպիւլհիւտա էֆէնտիի որդւոյն՝ Հասան պէյի։

ՄԱՀ ԲԱՇԻՐ ԷՖԷՆՏԻԻ.—Կայս. կանոնոյին ծախուց վերատեսուչ եւ թագաւորութեան Ս. շրջանակին տնօրէն Բաշիր էֆէնտի, որ երկար ատենէ ի վեր հիւանդ էր, նախընթաց գիշեր մեռաւ իւր քէօշկին մէջ ի Չամլըճա։

Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ յուղարկաւորութեան ծախքը վճարուեցաւ կայս. անձնական Գանձէն եւ մարմինն ամփոփուեցաւ Սուլթան Մահմուտի դամբարանի պարտէզին մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Բատոլէն իշխանը, դեսպանուհւոյն եւ անոր քրոջ Օբերնտորֆ կոմսուհւոյն հետ յատուկ կառախումբով Եսկիշեհր ուղեւորեցաւ, զբօսական պտոյտի մը համար։ Դեսպանատան պաշտօնեաներէ մէկ քանին կ'ուղեկցին անոնց։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ շերամաբուծական վարժարանի տնօրէն Թորգոմեան էֆէնտի ասկից առաջ ծրագիր մը մատուցանելով Հանրային Պարտուց Վարչութեան, առաջարկած էր Նոր դրութեան համաձայն շէնք մը կառուցանել ի Պրուսա շերամաբուծական վարժարանին համար, որ դարձ վարձուած տան մը մէջ կը գտնուի։ Հանրային Պարտուց Վարչութիւնն ընդունած ըլլալով այդ առաջարկութիւնն, անցեալ շաբաթ օր տեղի ունեցեր է Նոր կառուցանելի շէնքին հիմնարկէքն ի ներկայութեան պաշտօնէից եւ այլոց։ Ոչխարներ զենուեր եւ բարեմաղթութիւններ եղեր են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ՄՈՄԻ ԳԻՆԸ հինգ ֆրանք իջեր է Եւրոպայի մէջ։

ԳԱՒԱՌԱՑ ՀԱՍՈՅԹՔ. — Ջեռընհաս իշխանութիւնն որոշած է որ գաւառաց հասոյթներու գանձման գործը քաղաքային պաշտօնէից հսկողութեան ներքեւ եւ մասնաւոր օրինաց տրամադրութեանց համաձայն կատարուելու համար, այդ հասութից գանձումն ու ծախսումը, բաց առաջնոյն յանձնուի ելմտական պաշտօնէից։ Նոյնպէս եթէ գտնուին այն կարգի քաղաքային ու ելմտական պաշտօնէայք որք դժուարութիւններ յարուցանելով՝ ելմտական գործոց կանոնաւորութեան արգելք ըլլան, կամ չհաւատարմութիւններ ընեն եւ կամ զեղծումներ գործեն, անմիջապէս փոխուելով դատաստանի ենթարկուին եւ օրինական տրամադրութիւնք ի գործ դրուին։

Այս որոշումն՝ կայս. Իրատէով վաւերացած ըլլալով, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ հաղորդուած է Ելմտական Նախարարութեան եւ կուսակալաց։ Ելմտական Նախարարութիւնն եւս իւր կողմէ հաղորդած է Տեֆթէրտարներուն ու հաշուակալներուն։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Յունիս 11էն 14, Պասրաի ու շրջակայից մէջ հընտախտի դէպք ու մահ չէ պատահեր։

—Առողջապահական ժողովը տեղեկանալով որ Մարսիլիոյ մէջ հնտախտի դէպքերը մինչեւ մէկ աստիճան աւելցած են, որոշած է որ յունիս 15 էն սկսեալ Միջերկրականի ֆրանսական ծովեզրներէն մեկնող շոգենաւք հինգ օր քարանթինա ստանեն Քլազոմէնի ու Պէյրութի մաքրանոցներուն մէջ եւ ուղեւորաց, նաւաստեաց ու անոնց գոյքերուն համար ալ ապաղեխական գործողութիւնք կատարուին։

—Առողջապահական ժողովոյ անդամներէն Հաճի Նուրի փաշա եւ Տօքթ. Սիւլէյման Նազըֆ էֆէնտի, որք կայս. Իրատէի մը համաձայն, պաշտօն ունին Թօբիխանէի մաքրանոցը ժամանող ուխտաւորաց առողջական վիճակին վրայ հսկել եւ կարօտելոց յատկացեալ նպաստները բաշխել, այսօր մայրաքաղաքէս ճամբայ պիտի ելնեն Խտիվիյէ ընկերութեան Էլ Գոհէյր շոգենաւով։

Նոյն շոգենաւով Տարտանէլ պիտի ուղեւորի առողջապահական ժողովոյ անդամներէն Ահմէտ Բաղըզ պէյ, որ պաշտօն ունի գործադրել Տարտանէլ ժամանելիք շոգենաւերու Նկատմամբ պատրաստուած կանոնագրոյն ինչ ինչ յօդուածները։

ՆԱՒԱՐՇԱՒ. — Սթամպուլ կ'իմանայ թէ մասնախումբ մը կազմուելու վրայ է, ի Պէօյիւքտէրէ տեղի ունենալիք նաւարշաւին համար։ Անգլ. դեսպանատան գործակատար Պ. Նիքօլսըն եւ պահակ շոգենաւին հրամանատարը մեծ եռանդով կ'աշխատին այս նաւային հանդիսին կազմակերպութեան համար։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՆ. — Վերջացող դարուն մօտ երեւան կ'ելնեն անցեալ դարը տեսնողներու զառամ դէմքեր։ Ամեն օր կը կարդանք հարիւրամեաներու անուններ, որոց մէջ դասելու է հալէպցի Հաճի Պետրոսին ալ անունը։ Սուլթան Սելիմի ատեն 15 տարու է եղեր եւ 60 տարի Հալէպի մէջ բնակեր է։ Ծննդավայրն է Միտեաթ, Տիարպեքիրէն 3 օրուան ճամբայ հեռու։ 55 տարի առաջ քալելով Երուսաղէմ գացեր է Հաճի ըլլալու համար։ Հալէպի մէջ քանի տարի անգլիացիի մը քով գործակատարութիւն ըրեր է, յետոյ ինքը գլխուն վաճառականութեամբ կ'զբաղէր։ Ծեր էր արդէն երբ կ'ամուսնանար, քանի մը զաւակներ ունեցեր է, որոց էն փոքրը ողջ է դեռ. ութսուն տարեկան է եղեր երբ ունեցեր է իր կրտսեր որդին։ Մէկուկէս տարի է Պոլսոյ մէջ կը գտնուի։ Կիրակի օրերը, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցիին կամ Նարլը—Գաբուի Ս. Յովհաննէս եկեղեցիին դրանը մօտ եթէ ծերունի մը տեսնէք՝ գաւազանին կրթնած եւ ձեռքն ի մուր կարկառած, այդ մուրացկանը հալէպցի Հաճի Պետրոսն է։ Ողորմեցէք այդ հարիւրամեային։

ԿԵՍԱՐԻԱՑԻՆ կը գրեն առ Լ. Հէրըլտ թէ Էնկիւրիի ու Կեսարիոյ միջեւ ընդարձակ տարածութեամբ հողեր սերմանուեր են, որոցմէ միջակ քանակութեամբ հունձք կը սպասուի։ Գիւղացիներուն այս յոյսն ունենալուն ապացոյցը սա է որ, թէպէտ ցորենի գինը հիմայ շատ ինկած է, սակայն մթերանոցներուն մէջ գտնուած մեծ քանակութեամբ ցորենը ծախու կը հանեն։ Այս բան նշմարուած է մանաւանդ Էնկիւրիի շրջակայներն։ Իրաւ է թէ, Կեսարիոյ մէջ, գիները նախորդ տարիէն քիչ մը աւելի բարձր են։ Երկու շաբաթ առաջ, անձրեւ չտեղալուն պատճառաւ երկիւղ կը տիրէր երկրագործ դասուն մէջ, սակայն հիմայ առատօրէն տեղացած է։ Գալով Պօզօքի հունձքերուն,—որք, Փոքր-Ասիոյ կեդրոնական մասին մէջ լաւագոյն ցորենը կարտադրեն,—կը ծանուցուի թէ լաւ պիտի ըլլան։ Նոյնը կարելի չէ ըսել պարտեզներուն, բանջարանոցներուն եւ այգիներուն արտադրութեան համար։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Եանեաի Տօլոնեա գաւառակին մէջ պատահած երկրաշարժէն գիւղի մը մէջ 300 տուներ փլեր եւ ութ տուներ վնասեր են։ Երկու ուրիշ գիւղերու մէջ 155 տուներ փլեր եւ 12 մարդեր, փլատակաց տակ ճմլուելով մեռեր են։

ՀԱԼԷՊԻ նահանգին Իտարէի ժողովոյ անդամ կարգուած է Քէթխիւտազատէ Ահմէտ էֆէնտի։ Վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին անդամ կարգուած են Քէթխիւտազատէ Սալիհ էֆէնտի, Ալիքսանեան Աւետիս էֆէնտի եւ Ֆէթուլլահ Պարտագճը էֆէնտի։ Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին անդամ կարգուած է Հալպիս Սալիմ էֆէնտի։

ՇԻՐՔԷԹԻ 19 թիւ շոգենաւն երեկ առաւօտ Չէնկիլքէօյ ժամանելուն՝ կաթսան խանգարուեցաւ։ Ուղեւորներն ուրիշ շոգենաւ մը փոխադրուելով, 19 թիւը կամուրջ տարուեցաւ շոգեմակոյկի մը միջոցաւ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Դպրոցաց ճարտարապետ Յովսէփ էֆ. Թագւորեան՝ Կայս. անձնական Գանձուն ճարտարապետ անուանուած է։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ժողովն ընդունելի գտած է Իսքէնտէր Ֆէրհատուլլահ էֆ.ի աղերսագիրն, որով մենաշնորհ խնդրած էր մատուտակը (մէյան քէօքէ) թէնպէքի տեղ գործածելու համար։ Ելմտական ժողովն իւր տեղեկագիրը մատուցած է Ելմտական նախարարութեան, որ յանձնած է զայն տրոց ու տասանորդի տրոց ընդհանուր վարչութեան։ Այս վերջինն եւս որոշած է տեղեկութիւն առնուլ այն նահանգներէն ուր մատուտակ կը հանուի, թէ այդ բերքի տարեկան քանակութիւնն ի՛նչ է եւ ո՛րչափ հասոյթ կը գոյանայ։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ Նախարարութիւնն հրամայած է որոց որ անկ է՝ արգելուլ որ փոքր տղաքներ ձի չը հեծնան, ցաւալի արկածներու տեղի չտալու համար։

Պ. ԶԱՐԻՔՈՖ.— Մայրաքաղաքիս ռուսական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Զարիքօֆ Պէրլինի դեսպանատունը փոխադրուած է եւ վաղը իւր նոր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ անդամներէն Ջիհատ պէյ, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, շաբաթ օրը մեռաւ իւր բնակարանին մէջ Ճէրէնքէօյ։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն; յուղարկաւորութեան ծախքը վճարուեցաւ կայսերական անձնական Գանձէն։

ՄԷՐՍԻՆԻ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԸ. — Մայիսի սկիզբէն մինչեւ վերջը Մէրսինի նաւահանգիստը ժամանած են 35 շոգենաւեր, որք ցամաք հանած են 388 իսլամ եւ 310 ոչ-իսլամ ուղեւորներ։ Մէրսինէն մեկնած են 534 իսլամ եւ 500 ոչ-իսլամ ուղեւորներ։

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին ոստիկանաց թուոյն վրայ վեց ոստիկաններ եւս պիտի աւելցուին։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ. — Առջի գիշերն ոճիր մը գործուեցաւ Պոլսոյ Չարշամպա թաղին մէջ։ Նոյն թաղը բնակող Մուսթաֆա, Մէհմէտ, Ղալիպ ու Շէվքէթ՝ տեսնելով որ գիշեր ատեն իրենց դրացւոյն՝ նաւային հարիւրապետ Սաֆվէթ պէյի տունը մարդ մը եկած է, կ'երթան հարցնել թէ ո՛վ էր այդ մարդը։ Սաֆվէթ պէյ կը պատասխանէ թէ եղբօրորդին է, միւսները չեն համոզուիր, որով կռիւ մը կը ծագի։ Ղալիպ դաշոյն մը քաշելով Սաֆվէթ պէյի ձախ կողը կը մխէ ու կը փախչի։ Սաֆվէթ պէյ քիչ յետոյ կը մեռնի։ Ոստիկանք հասնելով կը ձերբակալեն Ղալիպն ու իւր ընկերները։

—Երէկ, Թաղապետական բարապան մ' Օսման՝ ձի հեծած Աքսարայ թաղէն սրընթաց արշաւելու պահուն 45—50 տարեկան թուրք կին մը կոխոտեց եւ ձին խեղճ կնոջ վրայ ինկաւ իւր հեծեալով։ Ոստիկանք հասնելով Օսմանը ձերբակալեցին եւ խեղճ կնոջ հարկ եղած դարմաններն ընել տուին, սակայն կըսուի թէ վիրաւորելոյն վիճակը վտանգաւոր է։

—Երէկ առաւօտ Սամաթիոյ կողմը Ավնի ու Իպրահիմ անուն երկու մարդեր պարտէզի մը մէջ կը գտնուէին անպարկեշտ կանանց հետ, երբ ոստիկան Խուսրէվ ու Մուսթաֆա էֆէնտիներն ուզեցին արգիլել զիրենք։ Ավնի նոյն պահուն ատրճանակ մը պարպելով Խուսրէվ էֆէնտիի ձախ թեւէն վիրաւորեց։ Ավնի ու Իպրահիմ ձերբակալուեցան։

—Երկուշաբթի իրիկուն Մալթէբէի բացերը մակոյկ մը շրջեցաւ, որ առագաստ պարզած կերթար։ Մակուկավարը, Գօչօ, խեղդուեցաւ։

—Սկիւտարի մէջ առջի օրը Իսմայիլ անուն 14 տարեկան տղայ մը գմելիով վիրաւորեց Խայրի անուն 12 տարեկան տղայ մը։ Իսմայիլ ձերբակալուեցաւ։

ՏՈՔԹ. ՄԱԽՈՒԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՋՂԱՅԻՆ ԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Հաստատուած է ի Բերա, Շիշլի փողոց թիւ 27 (Միսք փողոցին անկիւնը), ուր կը գտնուի ամէն օր։ 647 2—10

ՎԱՐՁՈՒ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻ
ՀԻՒՐԱՆՈՑ ՄԸ, ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ ՄԸ ԵՒ ՃԱՇԱՐԱՆ ՄԸ
Ընդարձակ, նոյակապ եւ օդաւէտ ապարանք մը ի Պոլիս Ուզուն-Չարշիի վարի կողմը Մէրտիվէնլի Քարուէի մէջ։ Այդ ապարանք ունի խիստ զարդարուն 14 սենեակներ, տասը տեղ Դըրզ-Ճէշմէի վազուն ջուրեր, 1500 կանգուն պարտէզ մը, պտղատու եւ ոչ-պտղատու ծառեր եւ աւազան մը։ Աւազանին քով ծառերու տակ ճաշարան մը ու ընթերցարան մը, որ կրնայ հիւրանոցի վերածուիլ։ Այդ ապարանք իւր պարունակութեամբ աժան գնով վարձու պիտի տրուի։ Դիմել պահապանին՝ Թորոս աղայի։
620 4—5

Մեր այսօրուան չորրորդ երեսին ծանուցումներուն մէջ կը հրատարակուի Համպուրկի Մ. Մ. Վալանթէն եւ Ընկ. հանրածանօթ դրամատան ազդն։ Մեր ընթերցողներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս ծանուցումին վրայ։ Խնդիրը մասնաւոր ձեռնարկի մը վրայ չէ, այլ պետական վիճակահանութեան մը, զոր արտօնած եւ երաշխաւորած է կառավարութիւնն։

ՀՐԱՏԱՐԱԿ. Չ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
Գրպանի բառարան
Հայերէնէ ի գաղղիերէն
Սոյն բառարանին պարունակած բառերուն թիւն աւելորդ է նշանակել. քանի որ գործածողն անոր մէջ պիտի գտնէ լեզուին թէ՛ գործածական թէ՛ մատենագրական բառերն, ըստ որում մեծ խնամքով ու խղճամտութեամբ պատրաստուած է եւ հեղինակին գրող—հրատարակողի փորձառութիւնն զայդ կը հաւաստէ։ Ի մի բան բառգիրքը փոքր ծաւալ, այլ ճոխ պարունակութիւն պիտի ունենայ։
Գործը պիտի բաղկանայ 20 ֆորմայէ որոյն հինգը արդէն հրատարակուած է եւ պիտի ամբողջանայ մինչեւ սեպտեմբեր։
Բաժանորդագին թղթոնէ կազմեալ 10 ղրշ.
» ընտիր լաթակազմ 12 »
Գաւառաց փոստի ծախքով 12 եւ 15 ղրշ։
Ա. Թերթը ձրի է։ Փափաքողք դիմեն Պոլիս Պանչէ-զարու թիւ 4, անձամբ կամ գրով։
627 5—5

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 27 Յունիս.—Քօրնէլիուս Հէրց դեռ չէ մեռած, բայց մահամերձ է, (քանի ամիսէ ի վեր)։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Վիքթորիայի մարդոցմէն կորած են 22 սպայք եւ 235 նաւազք եւ ազատած են 29 սպայք եւ 287 նաւազք։

—Երէկ, ի Մէքքէ, 455 մեռեալք հնտախտէ։ Նանթէ եկող անգլ. Myrtlebranch շոգենաւուն վրայ հնոցպան մը հնտախտէ մեռաւ։ Նաւը քարանթինայի ենթարկեցաւ։

—Հնդկաստանի Նախարարութիւնն հրամանագիր մը հանեց, որով Հնդկաստանի մէջ ազատապէս (անհատներու հաշւոյն) արծաթ դրամ կտրուիլը կ'արգիլէ, եւ կը հրամայէ որ այսուհետեւ ռուբին 16 բէնսի արժէքով հանուի։ Ոսկւոյ դրութիւն պիտի մտցուի Հնդկաստանի մէջ ալ, ինչպէս Անգլիոյ մէջ, բայց այս փոփոխումն անմիջական կերպիւ չպիտի կատարուի։ Լոնտոնի հրապարակին վրայ ռուբիի գինը բարձրացաւ 68.75ի, այն լուրին վրայ թէ Կալկաթայի Փողերանոցն արծաթ չընդունիր դրամի վերածելու համար։ Պ. Կլատսթոն ըսաւ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ թէ հնդիկ կառավարութիւնը ճամբայն գտնուող արծաթ ձողերը կրնայ դրամի վերածել։

ՄՈՆԲԷԼԻԷ. — Երէկ, երկու մեռեալ հնտախտէ, այսօր մէկ։ Ի Թուլոն, երէկ հինգ մեռեալ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Նացիօնալ Ձայթունկ կը հաւաստէ թէ նոր Ռայխսթակի անդամներէն 186ն ի նպաստ եւ 177ն ընդդէմ են զինուորական ծրագրին։ Քէօլնիշ Ձայթունկ մեծամասնութիւնն ապահովեալ չի գտներ այս մասին։

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Գերմանիա, պատասխանելով Ռուսիոյ առաջարկութեանց ի մասին առեւտրական պայմանագրի, ըսեր է թէ անբաւական կը գտնէ զանոնք։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 16 Յունիս

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110
3 » Փարիզի		22 90

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Գ. Սերի)		24 04½
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 04
Կէս օրին		24 04½
Թահվիլլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 5ին		85 20

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՔ

Փոխառ. Միաց.	Սերի	55 75
		33 75
	Գ. »	23 12

ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ

Սօսի. Ալ մէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 21
Քրէտի ժէնէրալ	» »	7 33
Պանք տը Բօնս	» »	3 30
Օսմ. Շանտ և վալէօր	» »	4 25
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	16 18
Թրամուէյ	» »	360
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	»	505
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	89 ¼
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		54

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 18
Անգլիական ոսկի	»	110 06
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 20
Իմփերիալ	»	90 20
Քըլըմեջ	»	51 16
Ռուսկ Ռուպլի	»	8 68
Մէճ. արծաթ [տապր.]	»	108 02
Մանր արծաթ	»	103
Մէթալիք	»	98
Թասֆիյէ		— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի		6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 27 Յունիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	98
» » 4 ½ %	106 10
Օսմանեան փոնսոլիտէ, Սերի Դ.	22 11
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	493 62
Բրիօրիթէ Թիւքը (1890)	— —
Օսմանեան երկաթուղի	89 75
» Րէժի բաժնեթուղթ	— —
Պանք Օթոման	597 81
Քրէտի Լիոնէ	— —
Իտալական Ռանթ 5 %	92 92
Եգիպտական միացեալ	507 18
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 160
Համաձայն Օսմանեան փոնսոլիտէ)	393 12

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Յունիս

Անգլ. փոնսոլիտէ	98 68
Օսմ. » Սերի Դ.	21 87
» » » Ա.	55 75
» » » Բ.	33 75
» » » Գ.	23 12
Օսմ. փոխառութիւն 1871	99 50
Փոխառութիւն 1877 (Ալ. ֆանտ Լոն)	97 50
Պանք Օթոման	13 81
Այտընի երկաթուղի	14 50
Դասապայի երկաթուղի	15 50
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէ)	100 50
» տուած. (բրիվիլէժ) 1890	— —
Տոմանիալ (փոխառ. Թուրքիոյ)	103 75
Հելլենական 5 %	47 75
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 36½

ՎԻԷՆՆԱ, 27 Յունիս

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 50
» Փարիզի	49 20
Օսմանեան Րէժի բաժնեթուղթ	183
» երկաթուղի	50 20

ՊԵՐԼԻՆ, 27 Յունիս

Օսմանեան երկաթուղի	88 60
Օսմ. Րէժի	180
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 275
» Փարիզի »	80 60

ՊԵՏՐՈՍ ՍՐԱՊԵԱՆ, նկարիչ, որ երկու տարիէ ի վեր ամրան եղանակը Սոֆիա կանցունէր եւ հոն կարեւոր անձանց կենդանագիրը կը նկարէր յաջողապէս, այս անգամ Պոլիս հաստատուած է եւ կենդանագիրներ ու փէյզաժի գործեր շինել յանձն կ'առնէ։ Զինքը տեսնել ուզողները Բերայ Չիտակ ճամբան կամ կաշագործ Նալըպեան եղբարց վաճառատունը եւ կամ իր բնակարանը Ֆէրիտիէ եւոյն Չայլաք փողոց 16 թիւ տունը հարցնելու են։ 3—10

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Գոհացուցիչ լուրեր կը հասնին ծայրագոյն Արեւելքէն։ Պրահմաններու երկիրը անտեսելով վերջապէս քուրմերու ամուսնական պատուէրին՝ իր յանձնարարութեանց տոպրակը կը բանայ եւ լիուլի կը բաշխէ զանոնք Ալպիոնի գործարաններուն։ Մեքենաներու շաչիւնը, սուլիչներու խլացուցիչ կծումները կրկսին վերստին լսուիլ եւ սրածայր մթին ծխաններ կրկսին իրենց թանձր ծուխերու ոլորանները թաւ ամպերու պէս մթնոլորտին մէջ տարածել՝ եղծանելով երկինքի անոյշ կապոյտը, ինչ-որ արդէն հազուագիւտ՝ Անգլիոյ կլիմային տակ։

Եւ մեքենաները, վիթխարի որդերու պէս կուռն կը լափեն իրենց մթերքը՝ գործարանապետք ափ ի բերան կը վազեն շուկան՝ այս որկրամոլներուն պաշար հայթայթելու եւ ահա բամպակը, գործարանաց գլխաւոր պաշարը, կը սկսի ողել եւ երկու շաբթուան մէջ, իւր մեռելական անշարժութիւնը թօթափելով, 1/16, 1/8, 1/4 մինչեւ 1/2 բէնս վրայ կը գնէ։ Ասիկա միխթարութիւն մ'ըլլայ հաւասարապէս արտադրողին եւ սպառողին համար. ամէնքին երեսը սկսած է ժպտիլ եւ ընդհանուր կարծիքը սա է թէ յանձնարարութեանց թելը շուտով չպիտի կտրի, ինչ որ դարձեալ երաշխիք մը պիտի ըլլայ արդի առեւտրական ոգեւորութեան շարունակուելուն։ Նոր հունձքը՞— էհ, տակաւին անոր շատ ժամանակ կայ. գոնէ մինչեւ յառաջիկայ հոկտեմբեր սպասել հարկ է՝ այս մասին ամփոփ գաղափար մը կազմելու համար, թէպէտեւ «արջերը» (կը յուսամ որ այս սակարանի բառին իմաստը չէք մոռցած) հիմակուընէ սկսած են [illegible] թէ յառաջիկայ հունձքը ամենէն աննպաստ պայմաններուն մէջ իսկ շատ առատ պիտի ըլլայ։ Մենք խոհեմաբար «արջերուն» գիտել կուտանք որ մարգարէութեանց դարը անցած է եւ միայն այն ժամանակ կրնանք իրենց ականջ կախել՝ երբ ձեռուընին ունենան թուղթի կտոր մը՝ թուանշաններով մրոտուած, կամ աւելի բառով, [illegible] մը։

Բամպակի յաւելումը ազդեց մանիֆաթուրայի եւ մանածի գիներուն վրան ալ, որք ուղիղ համեմատութիւններով յաւելումներ կրեցին։ Պոլսի վաճառականներուն աչքը լո՛յս (իր աննպաստ իմաստովը)։ Նորէն դժուարութիւններու պիտի մատնուին իրենց յաճախորդները համոզելու, որոնք այնքան շուտ կը համոզուին՝ երբ գիները կոտրին. եւ այնքան դժուար՝ երբ հակառակը պատահի։

Մետաքսոյ եւ բրդերու մասին յառաջիկային խօսելու խոստումով՝ առայժմ կը փութամ ներկայ առիթով ուղղել Արեւելքի սպառողական մէկ սխալը՝ Եէտի Գուլէի բամպակի մանարանի մասին (*)։

Սոյն մանարանի օրական արտադրութիւնը նշանակուած էր 4000 բաքէթ. սոյն մէկ զերօն աւելի է կարծեմ, որովհետեւ, գործարանին տարեկան արդի արտադրութիւնը 12,000 բաքէթէն աւելի չէ, ինչ որ օրական 400 բաքէթէն ալ պակաս կ'ընէ։ Գործարանը կրնայ տարին մինչեւ 200,000 բաքէթ արտադրել, բայց առայժմ կը բաւականանայ միայն իր սպառումին չափ ապրանք հանել։

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ՎԱՐԺԱՊԵՏԸ ՊԱՐՏԻ ԻՒՐ ՊԱՇՏՕՆԻՆ ՀԱՄԱՐ ԿՈՉՈՒՄ ՈՒՆԵՆԱԼ

Գիտենք թէ ինչ կը նշանակէ կոչում, մասնաւոր հակամիտութիւն մը, յանկութիւն մը այս կամ այն պաշտօնին, ներքին ձայն մը, հրաւէր մը որ կը դրդէ մարդն այս ասպարէզն ընդգրկելու քան թէ այն։

Մեծ է կոչման ազդեցութիւնն. հարիւրն իննսուն եւ ինն անգամ իր պաշտօնին, գործին մէջ չը յաջողիր այն մարդն՝ որ մտած է իր չը սիրած մէկ գործին մէջ։ Գործի մը համար ցոյց տրուած տրամադրութեանց առաւել կամ նուազ մեծ քանակն ու որակն [illegible] կը զանազանեն պարզ գործաւորն, արհեստաւորն եւ արուեստագէտն։ Ամէնքն ալ միեւնոյն կերպով սկսած են, միեւնոյն ճամբէն գացած են, միեւնոյն վարժութիւններն են ըրած. բայց ոմանք, անյարմար ըլլալով, կոչում չունենալով այն գործին՝ որոյ մէջ մտած են, կէս ճամբան մնացած են, միւսներն յառաջ գացած են, իրենց եռանդն թողլով ակարներն ու օժտուած չեղողներն, յառաջ գացած են եւ փառաւոր կերպով հասած են ասպարէզին ծայրն։ Արդ, փորձը ցոյց տուած է թէ միեւնոյն գործին մէջ գտնուող զանազան մարդիկ որք միեւնոյն տարիքը, միեւնոյն աշխատասիրութիւնն ունին, միեւնոյն ուսումն առած են, տարբեր արդիւնք ցոյց են տուած։ Ինչո՞ւ։ Որովհետեւ իւրաքանչիւրն իրեն յարմար ճամբան չ'ընտրեց, որովհետեւ իւր կոչումն չ'անսաց, չ'անսայ կամ չը կրցաւ անսալ, որովհետեւ ճշմարիտ է թէ պարագաներն՝ այս կամ այն կերպով՝ թոյլ չեն տար միշտ մարդուն՝ իւր կոչման հետեւելու։

Եթէ կոչումն յաջողութեան պայմաններէն մէկն է ձեռարուեստի մէջ, հապա որքան աւելի կարեւոր է այնպիսի պաշտօններու համար՝ ուր խելքը, կամքը, բարոյական զգացումները մեծ բաժին ունին։ Ով է այն որ եթէ կոչում չունենար՝ պիտի հաւանէր անցընելու իւր կեանքն [illegible], յաճախ ծոյլ տղոց հետ։ Ով է այն

(*) Ծ. Խ. — Ակնարկուած սխալը եղած էր Լ. Հէրըլտի մէջ, ուսկից առած էր և Արեւելք։

որ պիտի հասնէր ապրելու համեստ ու միապաղաղ կեանք մը, կեանք մը՝ որոյ յարգը շատ, շատ քիչ անգամ կը հասկցուի, և սակայն կեանք մը՝ որ ազնուագոյն դերն ունի աշխարհիս մէջ, մարդը [illegible] ընել։ Ո՞վ է այն որ պիտի հասնէր յեղյեղելու գրեթէ միշտ միեւնոյն բաներն, աշխատելու ծանր ծանր, համբերութեամբ, անդուլ անդադար, հակի մը համար՝ զոր վերջապէս չը յաջողիր իւր ուզածին պէս ընելու, որովհետեւ իւր ճիգերը կը բաղխին տղուն անձնականութեանը դէմ, տղուն խելքին դէմ։

Կաւագործն որ փայտի վրայ կը բանի, երկաթագործն որ երկաթին վրայ կը բանի, գիտեն թէ յարատեւ ճգամբք ուզած ձեւերնին կրնան տալ այս անգործ նիւթերուն և եթէ իրենց փափաքը չիրագործուի միշտ, միտքերնուն չեն անցըներ երբեք փայտն կամ երկաթն մեղադրել. գիտեն թէ իրենց անյաջողութեան պատճառն իրենց անճարտարութիւնը կամ անփորձութիւնն են, ուստի և կ'աշխատին այդ պակասը ձեռք անցնելու, և օր մը կը յաջողին։ Այսպէս չէ վարժապետին համար։ Աշակերտին համար չայլուած ջանքերն ապարդիւն կը մնան՝ ծոյլ, բթամիտ, անհոգ տղոց վրայ։

Ուրեմն իւր աշխատութեանց արդիւնքէն մէջ պէտք չէ փնտռէ վարժապետն իւր ջանից ու վաստակոց վարձքն. յուսախաբութիւնը պիտի ըլլար յաճախ իւր բաժին։ Այդ վարձքն պէտք է փնտռէ իւր գիտցածն ուրիշներու հաղորդելուն մէջ, իւր աշակերտներէն սիրուելուն մէջ, իւր գործն՝ գործոց վսեմագոյնն ըլլալուն գիտակցութեան մէջ. այսպէս չըն՞ր վարժապետն, որ փոխարէն չնչին, [illegible] — եթէ ներելի է այս մակդիրը գործածել — թոշակի մը՝ հոգին կը հանէ, աներեւակայելի զոհողութիւններ կ'ընէ։ Բայց այս ուրախութիւններն, այս հաճոյքները վայելելու համար վարժապետի կոչում ունենալու է, այսինքն ըլլալու է՝ ամէն բանէ առաջ՝ համբերատար, հեզ, ներողամիտ և բարի. յետոյ, ուսուցանել գիտնալ պէտք է, ուսուցանել՝ առանց խրտչելու, ուսուցանել՝ ուսումը հեշտալի գործելով։ Պիտի ըսէք թերեւս թէ կան վարժապետներ որ լաւագոյններէն են և որք, սակայն, ամէն առթիւ կը գանգատին իրենց պաշտօնին դէմ, պատեհ առթին սպասելով՝ դասալիք ըլլալու համար. ընդունելով հանդերձ թէ այդպիսիք իրաւունք ունին տրտունջելու նիւթական վարձատրութեան դէմ, որ, կը կրկնեմ, խիստ շատ անգամ՝ ամենաչնչին բան մ'է, ես կը կարծեմ թէ այդ վարժապետները շատ անգամ՝ կը գանգատին անոր համար միայն՝ որովհետեւ գանգատիլ պէտք է, որպէս զի ուրիշները չըսեն թէ [illegible] է, այսինքն դրական մարդ չէ, գործի մարդ չէ, որովհետեւ այդ գանգատող վարժապետներն իրենք ալ համոզուած են թէ տարբեր ասպարէզի մը մէջ, «ամէն ինչ վարդագոյն չէ», ինչպէս կ'ըսեն՝ ընդհանրապէս։

Յ. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

Գաւառական լուրեր

ԵԴԵՍԻԱ, 26 Մայիս

Ամսոյս 16 ին, Հոգեգալստեան կիրակին, հետեւեալ մասնաւոր պարագայն՝ 3000 էն աւելի ժողովուրդ համախմբած էր Ս. Սարգսի մենաստանը։

Ս. Ս. Կիւլպէնկեան տան Եդեսիոյ եւ Մալաթիոյ մասնաճիւղերու պետն, Յովհաննէս էֆ. Կիւլպէնկեան, որ այժմ քաղաքս կը գտնուի, Մալաթիա եղած ժամանակ՝ վերահաս երկրաշարժէն և տեղւոյն եկեղեցեաց վնասուելուն պատճառաւ միջոց չունենալով հանգուցեալ Սարգիս էֆ. Կիւլպէնկեանի հոգւոյն համար հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել տալու, նոյն կիրակին այդ տխրառիթ և հոգեւոր պարտականութիւնը կատարեց հոս, վանքի եկեղեցին։

Պատարագիչն էր Առաջնորդ Միխթարեան Տ. Խորէն Արքեպս., որ պարագային յարմար հակիրճ բանախօսութեամբ մը գովաբանեց Կիւլպէնկեան բարեհամբաւ տան աւանդական բարեպաշտութիւնը և օրհնեց ու հանգիստ մաղթեց հանգուցեալ Սարգիս էֆէնտիի ինչպէս նաեւ իւր հանգուցեալ հարազատին հոգւոյն։

Բազմութիւնն՝ երկու սեռէ հազարաւոր ժողովրդեան, ինքնայօժար դիմած սոյն հոգեւոր պաշտաման, և լեցուցած վանքին ներսի և դուրսի ընդարձակութիւնը, կը մասնակցէր պատարագիչ Սրբազանի աղօթից։

Հոգեւոր պաշտամունքէն յետոյ, Յովհաննէս էֆ. Կիւլպէնկեան՝ բայց դրամական զանազան նուէրներէ, մասնաւոր հրաւիրելոց և աղքատաց, 600 է աւելի, լիառատ սեղան տուաւ։

Սեղանին վրայ՝ սրբազան Առաջնորդը դարձեալ օրհնեց հանգուցեալ Սարգիս էֆ. Կիւլպէնկեանի յիշատակն և բարօրութիւն մաղթեց Կիւլպէնկեան տան հարազատաց, ինչպէս նաեւ մասնաւորապէս Յովհաննէս էֆ. Կիւլպէնկեանի համար, որ իւր բարեպաշտութեամբ հոգեւոր պարտք մը կը կատարէր նոյն օրը։

—Մայիս 5ի գիշերը, տեղւոյս Գեր. Առաջնորդն մեկնեցաւ Կարմունջ գիւղը և յաջորդ՝ Համբարձման տօնի առաւօտը յորդորականներ խօսեցաւ կարմունջցւոց։

Թէեւ տեղական սովորութիւն է որ քաղաքացիներէ շատերն Համբարձման—ինչպէս և Վարդավառի—տօնը երթան անցընել ի Կարմունջ, ուր ստնտոպատական հնաւանդ սովորոյթք աւելի խնամով պահպանուած են, բայց սրբազան Առաջնորդի մեկնումն ի Կարմունջ, փոփոխելի է կարգ մը տեղային նիւթական խնդրոց։

Գոհութեամբ կիմացուի գի՜ր թէ ժամանակէ մ'ի վեր գիւղին մէջ վերելած կրօնափոխական եռանդն վերջերս քիչ մը մարած կը թուի։

—Քաղաքիս Վսեմ. կառավարիչը Թահիր պէյ որ պաշտօնէն դադրած էր [illegible], մեկնեցաւ Իզմիրի նահանգի շրջանակին մէջ իւր որոշեալ նոր պաշտօնատեղին։

Տեղւոյս նոր կառավարչին, Վսեմ. Նախա Նիւզհէթ պէյի տեղակալ կարգուած է Թղթակցութեանց Դիւանի Տնօրէն Ճէլալ պէյ, որ Վսեմ. Նահանգապետի հրամանգաց համեմատ իւր նախագահութեամբ ընտրողական ժողով գումարելով անմիջապէս ձեռնարկեց Վարչական ժողովոյն վերակազմութեան վերաբերեալ նոր գործողութեանց։

—Տեղական դարաւոր սովորութեան մը համեմատ՝ տեղւոյս հայք, ինչպէս և ասորիք՝ ամէն տարի Եղիական պահոց Եշ. օրը Եդեսիոյ հարաւ—արեւմտեան լերանց մէջ գտնուած սրբավայրը ուխտի կը դիմեն։

Անցեալ հինգշաբթի եւս՝ այս ուխտաւորական այցելութիւնք բաւական բազմութեամբ տեղի ունեցան, աւելորդ չէ յիշել՝ ամենամեծ մասամբ՝ կանանց կողմէ, որոնցմէ նոյն օրը նոյն իսկ տունը մնացողները տօն կը պահեն — առանց տօնացոյցի։

—Քաղաքիս հայաբնակ թաղերու մէջ հաստատուած գինեվաճառներու խանութներն, որոց կը դիմէին ամէն ազգէ գինեմոլներ, և առիթ կ'ըլլային անհաճոյ տեսարաններու, ինչպէս կը յուսացուէր արդէն, Վարչական ժողովոյ որոշմամբ փակեցան այս անգամ, ըստ խնդրանաց Թաղային Տեսչութեանց։

Այժմ, քաղաքիս ամէն գինետունք սահմանափակուած են մասնաւոր պանդոկի մը մէջ։

—Կեդր. վարչութեան վերջերս ըրած այն որոշումը, թէ յետ այսօրիկ առանց Պատրիարքարանի հաւանութեան և Դպրեվանքի ուսումնաւարտը լինելու, ոչ ոք կարենայ գաւառաց մէջ ՚ի կարգ սարկաւագութեան կամ վարդապետութեան կոչուիլ, տարակոյս չկայ թէ ամէնուրեք ճըշմարիտ եկեղեցասիրաց մեծ գոհունակութեան պատճառած է։

Սոյն որոշումն և մօտաւոր գաւառներէ (ի չգոյէ եպիսկոպոսի,) տեղւոյն վրայ վըկայեալ քահանայացուաց պարբերական դիմումն տեղւոյս սրբազան Առաջնորդին, որ վերջին քանի մը ամսուց մէջ դարձեալ երկիցս քահանայական ձեռնադրութիւն կատարեց, որոցմէ մին եղական կերպով արժանաւոր էր, կը ներշնչեն մեզ գրել՝ թէ կարելի չէ՞ արգիլել ձեռնադրիչ եպիսկոպոսները խուճի խայծէ և ժողովուրդն ալ տգէտ կամ անարժան երեցներու ներկայութենէն փրկելու համար քահանայացուաց ձեռնադրութեան գործն եւս քիչ մը օրինական սեղմումի ենթարկել. գոնէ գաւառային քանի մը կեդրոններու մէջ անոնց նախապատրաստութեան յատկացեալ գէթ համեստ ծրագրով կրթարաններ հաստատել։

Թէ հայ եկեղեցւոյ մէջ քահանայ մը պզտիկ պաշտօնեայ մը չէ, գիտէ ամէն ոք. չը՞ժէր միթէ որ անոր ձեռնադրութեան խնդիրն ալ ուշադրութիւն գրաւէ։

Ցուանք թէպս տողերը ուշադրութեան կ'առնուին. խրատուինք տան թերեւս այս կարգի գիտողութեանց գաւառացիներուն, որք եկեղեցւոյ բեմերէն «Աւետարան սրբագրող» տէր հայրներու «յորում պահու դող գայ», «զի մեկնեցէ [illegible] յայծուց» և այլ նման օրինակ պարբերութեանց ունկնդրելու սպաշխարանքին ենթարկուած են գրեթէ ամէն օր։

Երբ ընդհանրապէս ցաւ կը պատճառէ արդէն կեցած ապիկար քահանաներու գոյութիւնն, ինչո՞ւ որ և իցէ կերպիւ զօրաւոր արգելք մը չդրուի անոնց անպաշար դասակարգի ստուարացման դէմ եւս, որ կարծուածէն աւելի աճելու վրայ է միշտ։

—Գաւառիս գարիի հունձքը գրեթէ վերջացած է և ցորենի հունձքն սկսած՝ 8—10 օրէ ի վեր։ Դեղնորակած արգասաւիլ արտերու ոսկեգոյն երեւոյթը սակայն՝ չէ կրցած զրգռել ցարգ ցորենի մեր յոյժ դրական տէրերը, որք ցանքերու բարեյաջող նոր արդիւնքին մօտեցած՝ դարձեալ կը շարունակեն ձմեռնային եղանակի քանակութենէն անհամեմատ աւելի սուղ գին պահանջել կենսական ապրանքին։

Գ. Կ. Ռ.

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Ընկալեալ և Հաստատեալ Խառն Ժողովոյ
Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ ԱՌ ՀԻՒԱՆԴՍ

72. Հիւանդաց այցելութեան եկողները կընդունուին զբօսարանը, չաբաթը երկու անգամ, հինգշաբթի և կիրակի օրերը, միջօրէէն մինչեւ երեկոյեան բժշկական այցելութեան ժամը։

Եթէ հիւանդին վիճակը չներէր անկողնէն ելնել, այցելուք հիւանդաց սրահին մէջ կ'ընդունուին։

73. Այցելուք պէտք է գիտնան համակերպիլ հաստատութեանս կանոնին պահանջման, երբ իրենց ներս մտնելու պահուն՝ դռնապանը իւր պաշտօնին պարտականութիւնը գործադրելով՝ ուզէ վրանին խուզարկել, զի մի գուցէ քովերնին արգիլեալ նիւթեր գտնուին։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴՀ. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

74. Ոչ ոք կրնայ հիւանդանոցը այցելել եթէ հոգաբարձութենէն արտօնեալ կամ տնօրէնին հաւանութիւնն ստացած չէ։

Այցելուք, եթէ դիտողութիւն ունին, կրնան զայնս գրել այցելուաց տումարին մէջ և ստորագրել։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

75. Հաստատութեանս մէջ ընդունուած հիւանդները կը բաժնուին երկու գլխաւոր մասանց. Ա. մասին մէջ կը գտնուին ներքին կամ արտաքին ախտով վարակեալ հիւանդք, որոց յատկացեալ է հիւանդարանը՝ իւր բաժանմամբք և ճիւղերով. Բ. մասին մէջ կը գտնուին յիմարները, որոց կը յատկանայ յիմարանոցը՝ իւր զանազան բաժանմունքներով։

ՄԱՍՆ Ա. ՀԻՒԱՆԴԱՐԱՆ

76. Հիւանդարանը ունի երկու գլխաւոր բաժանումներ (Division)։

Ա. Բաժանում ներքին հիւանդութեանց, որուն մէջ կը գտնուին նաեւ մասնաւոր սրահներ հետեւեալ ախտերու համար. 1. Մորթային ախտեր, 2. Եռացական ջերմ (flèvres éruptives) 3. Կեղծմաշկութիւն (diphtérie) 4. Ժանտատենդ (typhus) 5. Հիւծախտ (tubercule) և 6. Օձիկ (érysipèle)։

Բ. Բաժանում արտաքին հիւանդութեանց, որ բուն վիրաբուժական ճիւղն զատ՝ կը պարունակէ նաեւ աչքի, ականջի, կոկորդի և քթի հիւանդութեանց ինչպէս և ծննդաբերութեան ու կանանց հիւանդութեանց յատուկ սրահները։

ՀԻՒԱՆԴԱՐԱՆ ՏՂԱՅՈՑ

77. Թէ՛ որբանոցէն և թէ՛ դուրսէն եկած ու անկողնոյ ծառայելու հիւանդութիւն ունեցող տղոց համար պիտի յատկացուի՝ կանանց հիւանդարանին կից՝ մասնաւոր սրահ մը, որու հիւանդները՝ բժշկին ընտրած վստահանալի հիւանդապահուհւոյ մը խնամոց պիտի յանձնուին։

ԿԱՆՈՆԱԴԻՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

78. Սրահներուն մէջ ամէն մի հիւանդի համար պէտք է առ նուազն 20 խորանարդ մեթր օդ գտնուի, ուստի անկողիններուն թիւը և մահճակալներուն իրարմէ ունեցած հեռաւորութիւնը պէտք է այս հիման վրայ որոշել։

79. Սրահներուն մէջ՝ առանց հիւանդաց վնաս հասցնելու, օդը միշտ նորոգելու համար՝ հարկ է օդափոխ գործի (ventilateur) գտնուի։

Պատերը տարին չորս անգամ հականեխական լուացքով պէտք է մաքրել։ Սակայն տարափոխիկ հիւանդութեանց յատուկ սրահները՝ շաբաթը գոնէ մի անգամ հականեխական լուացման պէտք է ենթարկել։

80. Սրահները պէտք է միշտ և միօրինակ տաք պահել այնպէս որ սրահներուն մէջ ջերմութիւնը՝ հարիւրամասն ջերմաչափով՝ առնուազն 16 աստիճանի հաւասար ըլլայ և ընդհանրապէս 20 աստիճանը չանցնի։

81. Սրահները գիշերը պէտք է լուսաւորուին ձեղունէն կախուած իւղի կանթեղներով, ձակէ զատ՝ նրբանցքները, ճեմիշները և սանդուղներն ալ գիշերները լուսաւորուած ըլլալու են։

82. Ճեմիշները միշտ մաքուր և գարշահոտութենէ զերծ պահուելու են։

Այս ճեմիշներու մաքրութեան և կանթեղներու հոգը մասնաւոր սպասաւորաց կը յանձնուի։

83. Հիւանդանոցի երկու բաժանմանց համար զատ զատ լոգանաց սրահներ (salle de bain) պիտի գտնուին։ Իսկ այս ընդհանուր լոգարաններէ զատ, տարափոխիկ հիւանդութեանց յատկացեալ իւրաքանչիւր սրահի մէջ՝ մէկ մէկ մասնաւոր լոգարան պէտք է գտնուի։

84. Իւրաքանչիւր հիւանդի յատկացեալ հանդերձք և կահ կարասիք հետեւեալներն են. 1 խարտոցնեայ (ապա) վերարկու, 2 գիշերնոց՝ հաստ պատատաւով (չէյթան պէզի) 2 ֆանելա բաճկոն 4 շապիկ 4 վարտիկ 3 գլխարկ 4 զոյգ գուլպայ 1 զոյգ հողաթափ 6 թաշկինակ 3 վարշամակ (խավլու) 1 երկաթեայ մահճ 1 խոտէ անկողին 1 բամպակ անկողին (շիլթէ) 2 ֆանելա վերմակ 2 բարձ 4 սաւան անկողնոյ 4 սաւան վերմակի հաստ քթան կտաւէ, եթէ կարելի է, 4 բարձի ծածկոց 1 թքաման 1 գիշերուան սեղան (մէջը պէտք եղածներովը) 1 ջուրի աման (չիչ) 1 գաւաթ պղինձ անագած 2 ոտնակ 1 պատառաքաղ 1 դանակ 1 դգալ և 3 անձեռոց։

85. Հիւանդներուն օրը երեք անգամ ուտելիք կը տրուի, առաւօտուն՝ նախաճաշ, այսինքն ըստ հրահանգի բժշկին՝ կաթ, ապուր կամ հաւկիթ, միջօրէի ճաշն և երեկոյեան ընթրիքն ալ ըստ պատուէրի բժշկին՝ միս, բրինձ, ընդեղէն կամ բանջարեղէն կերակուր են։

86. Իւրաքանչիւր հիւանդի կերակուրն է օրական ամբողջ մէկ բաժին՝

320 կրամ միս՝ եռացած կամ խորոված, 160 կ. բրինձ, 600 հաց, 32 կ. կարագ.—ամբողջ բաժին. բանջարեղէն կամ ընդեղէն. բայց ի պահանջել հարկին՝ բժիշկը կրնայ ամբողջ բաժինը $^{3}/_{4}$ի, կէս բաժին և քառորդ բաժին իջեցնել, նոյնպէս միայն ապուր, միայն արգանակ կամ կաթ տալ ժոյժի համար (diète) և կամ հաւկիթ, հաւ, մրգեղէն ու գինի տալ։

87. Ճաշի զանգակը զարնուելուն պէս, ամէն սրահի հիւանդապահք՝ իրենց պետին հետ մէկտեղ՝ խոհարանէն հիւանդաց կերակուրները կառնեն և սրահը փոխադրելով իւրաքանչիւր հիւանդի իւր կերակուրը կը բաշխեն։

Յաւարտ ճաշին՝ բոլոր կերակրոց ամանները խոհարանը կը յանձնուին։

ԼՈՒԱՑԱՐԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

88. Լուացարանի գլխաւոր պաշտօնեայն չորապահէն կընդունի բոլոր աղտոտ լաթերը, որոց թիւը տետրակի մը վրայ նշանակելէ յետոյ, զանոնք կարգ կարգ կը բաժնէ և կը լուանայ հետեւեալ կերպով։

Հիւանդաց բոլոր ճերմակեղէնները նախ ճնշեալ շոգւոյ ջերմարան է (étuve à vapeur sous pression) պէտք է անցընել և ապա լուալ։ Վիրաբուժական բաժնին վերաբերեալ բոլոր չորերը, վիրակապերն են դարձեալ նոյն ջերմարանէն անցնելէ վերջը առանձին (ճերմակեղէններէն զատ) պէտք է լուալ։

Այսպէս բոլոր լաթերը լուալէ, չորցնել և ծալլելէ յ'ետոյ, լուացարանի պաշտօնեայն չորապահին կը յանձնէ զանոնք, թիւն ու տեսակը տետրակը անցընելով։

(Շարունակելի)

ԱՏՐԻՆԷ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Այն օրն իսկ երբ ծնաւ, ժպիտը կը փայլէր իւր նորաբաց շրթներուն վրայ, ու ծիծաղը իւր այտերուն փոսիկներուն մէջ բոյն դրած էր, ինչպէս արեւու ճառագայթ մ'որ թաւշաթոյր ծիլանի մը խորշիկին մէջ կը սպրդի։ Ու երբ հինգ տարու եղաւ, ա՜յնքան կը խնդար, կը խնդար որ, իր Ատրինէ անունը մոռցան ու «խըլըլիկ» մականունը տուին իրեն. ա՜լ թափանցիկ աղջիկ մ'եղած էր, պարտէզէ պարտէզ կ'անցնէր, ծառէ ծառ կը շուլլուէր բաղեղի կամ պատատուկի պէս, մի՛շտ խնդալով. ծաղկէ ծաղիկ կը վազէր մեղուի կամ թիթեռնիկի նման, գիկ-զակ, երերուն, խնդալով ևլևլով, մի՛շտ խնդալով։

Իր քմայքէն մղուած յաճախ տարօրինակ խենդութիւններ կ'ընէր. մացառներու մէջ կը մտնէր՝ ու երբ փուշերը իր շրջազգեստը բզկտէին, կը հրճուէր ու կը խնդար. ջուրերու մէջ կը մտնէր, մինչեւ ծունկերը, կէս մէջքէն վար թրջած, ոտքերը ջրին զարնելով, ցայտող անձրեւ մը յօրինելով, ու այս տարօրինակ լոգանքը հաճոյք կը պատճառէր իրեն, ու կը խնդար. իր ընկերները կը բռնադատէր որ զինքը թեւերնուն վրայ առած վազցնեն. այդ վազքը շատ անգամ անկումով մը կը վերջանար, սակայն խըլըլիկ Ատրինէն կոկորդալից կը խնդար, ու իր քրքիջը հարիւր քայլ հեռուէն կը լսուէր։

Բայց թէ աղուոր էր Ատրինէն։

Աղուոր էր, այնքա՛ն աղուոր, որ կարծես նռնածաղիկը իր կրակի կարմիրը փոխ տըւած էր անոր շրթներուն, արեւը իր հրաշէկ մարմինէն կաթիլ մը դրած էր անոր աչքերուն մէջ, խնձորները դալկահար կը մնային իր այտերուն քով, ու լուսնկան անոր իրանը տեսած ատեն նախանձէն կը տժգունէր։

Բ.

Պատանի մը սիրեց զայն, ու երբ Ատրինէ միայնակ կը շրջագայէր օր մը, մօտեցաւ անոր ու ըսաւ. «Ո՜րքան գեղեցիկ ես, Ատրինէ՛, մազերդ ոսկիի մէջ ներկեր ես, յօնքերդ ու արտեւանունքդ թաւիշին յեղյեղուկ փայլերանգն ունին հագած, ու ակռաներդ հեղուկ մարգրիտի մէջ թաթխուած են. ո՛հ, մի՛ փախչիր, տարիներու ատենակլորին մէջ կեանքիդ կարմիրը չի տժգունած, թո՛ղ որ տաքնամ իր ցոլքերով... ո՛հ, մի՛ փախչիր, քու ալնորկիդ բոցովը կամքս պիտի չըյանեմ, քու սիրոյդ մէջ պիտի ըլլամ ա՛յնքան հլու, որքան չէ՛ եղած բնեկզ ըզգեզի՝ զոր մէջքիդ կը փաթթես անփութօրէն. աշխարհի բոլոր փայլերը պիտի ունենաս, բոլոր ծաղիկները բունդ պիտի ըլլան զորս կը սիրես, բոլոր անծանօթ խորերը անտառներուն ու թաւուտքի՝ ուր հաւքիկները կը բնակին, պիտի տանիմ քեզի. ու երբ խոնջէնքը տիրէ մը բաղ, թեւերուս մէջ օրօրելով, է՛ն անուշ սիրերգը հեծելով ականջիդ, դարձեալ պիտի տանիմ զքեզ այն ամէն տեղը ուր կը սիրես երթալ, սար ու ձոր, երիններանգ ծառերու անտառ, կամ այն հովանուտ ջրերուն քով ուր ջրախաղաղերը կ'երգեն, և այն ատեն ա՛յնքա՛ն թեթեւ, ա՛յնքա՛ն թեթեւ պիտի զգամ զքեզ իմ թեւերուս մէջ՝ որքան չէ եղած զեփիւռը երբ քու խոպոպներդ կը շոյէ. ո՛հ, մի՛ փախչիր...»

Պատանիին վերջին խօսքերը կորսուեցան այն արձագանգին մէջ, զոր Ատրինէի քրքիջը հեռուէն ուշնինոերու ծառուղիին մէջ կը յօրինէր։

Վասնզի խըլըլիկը փախած էր, կողերը երկու ձեռքով սեղմելու չափ խնդալէն մարելով, առանց բան մը հասկնալու այն խօսքերէն զորս անխնամ պատանին ուղղած էր իրեն. սակայն այդ խօսքերէն երկու բառ իր ականջին մէջ կը բզզային, միթթալէն փախած մեղուներու երամի մը պէս. «Գեղեցիկ ես Ատրինէ...» Ի՜նչ, խըլըլիկը, գեղեցի՞կ, իրա՞ւ էր արդեօք, ի՞նչպէս չէր գիտցած մինչեւ այն ատեն։

Տուն մտաւ։

—Մայրի՛կ, ես իրա՞ւ աղուոր եմ։

—Հապա՞, ո՞վ ըսաւ որ տգեղ ես։

Խըլըլիկը չի պատասխանեց։

Գ.

Ա՛լ այն միամիտ ու վազվռտող աղջիկը չէր մնացած. թէեւ կը խնդար միշտ նորէն, բայց Ատրինէն միակ զբաղում մը ունէր ալ, այն էր՝ աւելի աղուոր ըլլալ. Աղուոր ըլլալ, ու իր մազերը օրուան մեծագոյն մասին մէջ փղոսկրէ սանտրին ատամներէն բզկտուած կը հեծծէին, խոպոպները մետաքսէ երիզներով հաչկանդուած կը գալարուէին, այտերը իրենց բոսորի գոյնը թաղած էին բրնձափոշիի խաւերուն տակ, ու եղկելի կուրծքը քօրսէին երկաթներէն ճմլուած կը խեղդուէր։

Սակայն ինք միշտ կը խնդար. անցորդի մը վրայ որ փողկապ չունէր, կամ եթէ ունէր աղուոր չէր կապած, աղջկան մը վըրայ որ Նորելուկ զգեստ չէր հագած, կըռնոչ մը վրայ որ կը կաղար, վերջապէս այն ամէն բաներուն վրայ որոնք բնութեան շնորհներէն զուրկ մնացած էին, կը խնդար։

Օր մը մուրացիկ մը կանգնէր փողոցէն, կորաքամակ ծերունի մը, որուն երկու ուսերուն մէջ սապատը այտուց մը կը ձեւացնէր անոր պատառուն ցնցոտիներուն տակ։ Մուրացիկը կերկերեալ ձայնով կերգէր, երգը անոր դրամագլուխն էր որոյ տօկոսը կը յուսար ունենալ հետեւեալ բառերով. «Ողորմեցէք հանըմներ անկար աղքատին... հացի մը փարայ տուէք...»։

Ատրինէ պատուհանն էր։

—Հաց չունի՞ս, հարցուց մուրացիկին։

—Չէ խուրպան, չունիմ։

—Հապա այդ կռնակի՞նդ... հոն պահածդ հաց չէ՞...

Ու ներս փախաւ, կոկորդալից խնդալով, ըրածէն այնքան գոհ, որ կը թէ աշխարհի մէջ լաւագոյն բարիքը գործած ըլլար։

Մուրացիկը նախ չի հասկցաւ... բայց յետոյ գուշակեց, քարացած մնաց, ու թերեւս առանց իր կամքին՝ սա բառերը թռան իր զառամ շրթներէն.

«Աստուած քո պատիժ տայ...»։

Այս խօսքերը չէր լսած Ատրինէն։

Դ.

Հետեւեալ օրը բարեկամուհիի մը գընաց, զոր չէր տեսած քանի օրէ ի վեր. սենեակէն ներս մտաւ, իր ընկերուհին պառկած էր անկողինը, երեսները չառագոյն ու վէրքերով ծածկուած. այս տեսարանը կարեկցութենէն աւելի ծիծաղը շարժեց Ատրինէին։

—Հա՜հ, հա՜հ, հա՜հ, բարեկամուհի մէջ՝ ե՞նք սիրելիս, ի՜նչ ծիծաղաշարժ դէմք... հա՜հ, հա՜հ, հա՜հ։

Եւ որովհետեւ ծարաւ էր, սեղանին վրայ դրուած գաւաթով ջուրը կուլտ մը խմեց։

—Ի՜նչ՝՞ սաստիկ գաղջ է այս ջուրը, հարցուց Ատրինէ հիւանդին, կարծես թէ շաքար ալ կայ մէջը, այնքան անուշ է որ...

—Խմեցի՞ր, ըսաւ հիւանդը, կարծեմ աղէկ չըրիր, Ատրինէ, իմ գաւաթէս ջուր խմելով...

Օր մը վերջը, Ատրինէ, սաստիկ ջերմութիւն մը զգաց իր մարմնոյն մէջ, գլուխը կը ցաւէր, աչքերն ալ կը ցաւէին, կը հազար, ոսկորները կը կոտրտէին կարծես, ու անկողին ինկաւ։

Ութ օր վերջը իր դէմքին ու մարմնոյն բոլոր մասերը, իր ընկերուհւոյն ունեցած վէրքերով ծածկուեցան, ամենէն սաստիկ ու զօրաւոր տեսակն էր այն սոսկալի հիւանդութեան որ էն գեղեցիկ դէմքերուն իսկ չի խնայեր շատ անգամ, ու զայնս նարնջի փոսիկներուն նման անհաւասար ու տգեղ խորշոմներով կը ծածկէ՝ եթէ չի մեռցնէ սակայն։

Ե.

Ատրինէ չի մեռաւ. բայց իր հիմակուան ծաղկոտէն ու գուշ բիծերով խառն ծամածռուած դէմքը, ու զոյգ մը մարած, յօնազուրկ, լերկ, արտեւանունքը թափած կոպերով աչքերը տեսնողը, երբեք չպիտի հաւատար թէ, այդ աղջիկը այն գեղեցիկ Ատրինէն էր, որոյ շրթներուն նռնածաղիկը իր կարմիրը փոխ տուած էր ատենօք, արեւը իր ճառագայթը դրած էր անոր աչքերուն մէջ, խնձորները դալկահար կը մնային իր այտերուն քով, ու լուսնկան անոր ճերմակ իրանը տեսած ատեն նախանձէն կը դժգունէր։

Յ. ՍՐԵՆՑ

ՏՊԱՐԱՆ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
ԵՒ
ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. Պաղտատլեան

[illegible]

ՆՄՈՅՇ ՕՍՄ. ԳՐԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՐԳԱՐ Ա. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
Վաւերացեալ յ'Ուսումն. Խորհ. Ազգ. Կեդր. Վարչ.

Սոյն դասագիրք կը պարունակէ Օսմանեան հին եւ նոր նշանաւոր գրագիտաց գրչէն ելած ընտիր ընտիր կտորներ, արձակ եւ ոտանաւոր. Ուսանողը պիտի գտնէ իւրաքանչիւր հատուածի բառերն եւ ասացուածներն ի ստորեւ դրուած, հանդերձ իրենց արտասանութեամբն ու նշանակութեամբը, եւ մանաւանդ իւրաքանչիւր բառի Արաբ. Պարսկ. եւ Թուրք. բոլոր գործածական հոմանիշներովն՝ որոնք Օսմաներէնի նման լեզուի մը ամենակարեւոր տարրը կը կազմեն, եւ որոնց ուսումը երկար ժամանակի կարօտ է եւ մեծ դժուարութեանց ենթակայ, քանի որ ուսանողը չ'կրնար ձեռք բերել զայնս՝ բառարանաց խել դիմելով. Սոյն դասագիրք, ի մէջ այլոց, սուղ ժամանակի մէջ բաւականաչափ հոմանիշներ իւրացնելու դիւրութիւնն ընծայելով՝ կուզայ մեծ ծառայութիւն մատուցանել Թուրք լեզուի ուսանողաց։

Գինն է 4 դրուշ
Կեդրոնատեղին է ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ Ճատտէսի 14.

ԱԶԴ
ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

Շիրքէթի Խայրիյէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ իրիկուանները ժամ 11½ին Սիրքէճիէն մեկնող կառաթարձ շոգենաւը Գաւալթաշ եւս պիտի հանդիպի յունիս 10 հինգշաբթիէն սկսեալ։ 3—8

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ
ՏԱՃԿԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ
Գին 6 Դրուշ

Սպարապետի Դրան Թարգմաններէն Մեղուսաջան հեղինակ Աբիկեան Մեծ. Միհրան էֆէնտի որ Թուրքերէնի համար մինչ ցարդ հրատարակած 41 հատոր կարի օգտակար գրքերովը քանիցս պատուանշաններով եւ աստիճանաւ Վեհ. Սուլթանի շնորհաց արժանացած է, այս անգամ եւս կուգայ մեծ պէտք մը լնուլ ընծայելով սոյն ճոխ բառագիրքն։ Կը պարունակէ աւելի քան 18,000 Թուրքերէն, պարսկերէն եւ արաբերէն բառեր եւ 1000 է աւելի ոճ եւ յատուկ անուանց ուշագրաւ ցանկ մը։ Աւասիկ սոյն բառագրքի պարունակութենէն մի նմոյշ։ 637

[illegible]
Հավվա حوا ... Եւա.
Ուրֆա [illegible] ... Եդեսիա.
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ՆՈՐ ԳՐԵԱՆՔ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Այն ամէն հեղինակներն ու թարգմանիչներն, որք իրենց երկասիրութիւններէն երեքական օրինակ յանձնեն Լրագրոյս խմբագրութեան, երեք անգամ անոնց ծանուցումն հրատարակուած պիտի տեսնեն Դ. էջին մէջ ձրիաբար։ Երեք անգամէն աւելի հրատարակելի կամ ընդարձակ ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ կան։

Սանոր ուսմունք երկրագործական տարրաբանութեան եւ երկրաբանութեան. հեղինակ Ճ. Ֆ. Վ. Ճօնսթըն, Թարգմանեց Անգղիերէնէ Կ. Վահան. Տպագրութիւն Դ. Պաղտատլեան, Գին 4 դրշ։ 634 1—3

ՍԻՋՖՕՐԱՀԸ ԴԻՎԱՆԻՅԷՆԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷ, ուր հատոր Տիւաններու եւ Ճէրիտէի Մէճմուաներէ պարունակած յօդուածները ցուցնող բանալի մ'է։ Կը ծախուի Պապը-Ալի Ճատտէսի Վահան Բիւթուպճեանի գին 10 դրշ։ 640 1—3

Երկու Որբեր, գրեց Կարապետ Տ. Գրիգորեան յԵդեսիա, Տէտէեան տպարանէն լոյս տեսած մի գեղեցիկ վիպասանութիւն է գին 7 դրշ։
Կեդրոնատեղի Պալենց գրատուն Կ. Պոլիս։ 642 1—3

Կենդանական բնախօսութիւն Մարդակազմութիւն Գ. Ա. Մալաթեանի։ Հրատարակիչ Ստեփան Պ. Ֆէրահէճեան գին 4 դրշ. Կեդրոնատեղի Զարդարեան գրատուն, Սուլթան Համամ թիւ 12։ 651 1—3

ԵՐԱՆՈՍ ԱՂԲԱՐ կամ ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՊԵՏԸ. Կատակերգութիւն մէկ արարուած. գրեց Տիրան Դ. Փափազեան. Գ. տպագրութիւն։ Գին 1 դրուշ։ 621 2—3

ԹՈՔԹՈՐ Ս. ԳԱՐԱԳԱՇ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶՈՒ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Նախկին օգնական բժիշկ Փարիզու Համալսարանի Մանկաբարձական եւ Կնախտաբանական հիւանդանոցին

Կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդներն Երեքշաբթի, Հինգշաբթի, Շաբաթ և Կիրակէ օրերը, կէս օրէն վերջ, Բերա, Ասմալը Մէճիտ փողոց թիւ 44. կը դարմանէ ներքին հիւանդութիւնները, կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ և ի մասնաւորի կը զբաղի մանկաբարձական և կնախտաբանական ճիւղով։ 646

ՀՐԱՏ. Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
Վ. Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ
ՀՆՉՈՒՆԴՈՒԹԵԱՄԲ
Ուէպսդըրի եւ Ուստըրի հոյակապ բառագրոց
Առաւել քան 45,000 բառ, ոճ եւն եւն։

Անգլիերէնէ ի Հայ-աշխարհիկ բառարանի մը անմիջական պէտքը ի վաղուց զգալի եղած էր։ Սոյն պէտքը լրովին գոհացուցած է Անատոլիա Գոլէճի ուսուցիչներէն Վ. Յ. Յակոբեան էֆէնտի պատրաստելով իր երկու պաշտօնակցաց Յ. Մանիսանեան եւ Յ. Գայեան էֆէնտիներու աջակցութեամբ սոյն օգտակար երկը։

Բաց ի սովորական բառերէ եւ ոճերէ կը պարունակէ նաեւ [illegible], [illegible] եւ [illegible] վերաբերեալ բոլոր բառերն եւ ոճերն, պարզուած իրենց ճիշդ հայերէն համանշանակներով, հետեւողութեամբ Քաջունիի, Աւգերեանի, Նորայրի, Կոյլեանի եւ Նուպարեանի Գաղ. Հայ. Անգլ. եւ Գերմաներէն բառագրոց եւ գիտական-արուեստական նորագոյն գործոց մանրակրկիտ բաղդատութեամբ. ի հարկին նաեւ տանկերէնով։

Գործոյս վերջը աւելցուած է 1. Անգլիերէնի մէջ գործածական դարձած լատիներէն, գաղիերէն, իտալերէն եւլն ոճեր։ 2. Յատուկ անուանց ցանկ մը՝ հնչումներով։ 3. Բառագիտութիւն՝ յորում պարզուած են մասնիկներու դերն եւ զօրութիւնը։ 4. Անգլ. հնչման եւ շեշտերու վրայ մասնաւոր կանոններ։ 5. Համառօտագրութիւնք որ յոյժ գործածելի են յանգլիերէնի։ 6. Այլ եւ այլ ցանկեր։ Հնչումները՝ մեծ խնամով հայատառ։

Բաժանորդագրիլ այժմէն. Գին 25 դահեկան բաժանորդաց համար. Գաւառաց համար 27 բօղազի ծախիւ։

Կեդրոնատեղին է ի Կ. Պոլիս Գրատուն Զ. Թորոսեան էֆէնտիի, Պաղչէ Գաբու թիւ 4, Նամակատան դիմաց. եւ ի Գաւառս Անատոլիա Գոլէճ, ի Մարզուան։

35 թերթ պիտի լինի ամբողջ գործը։
Ա. թերթին նմոյշը ձրի կը տրուի Գրատունէն։
Հրատարակուեցաւ 26րդ թերթը

[illegible] ՄՕՌԻՒԻ ՁԿԱՆ ՕԾԱՐԱՆ
Եշլմեզ, Կ. Պոլիս, 3 Յունիս 189

Պարոնայք [illegible],

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համանայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ [illegible] իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաշուած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՕՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ՊՐԱՎԷԻ ՔԻՆԻ

Կազդուրիչ, Սննդարար և Զօրացուցիչ
Գոլա, Գոգա, Կուարանա և Գագաօէ բաղադրեալ.
Ջղային հիւանդութեանց, Տկարութեան, Արեան պակասութեան Ֆիզիքական և Մտաւորական յոգնութեան և ամենայն Ապաքինութեան ժամանակ՝ խիստ օգտակար է։
Այս գինւոյ արժէքն ու յարգն գիտնալու համար Ձեր բժշկին դիմեցէք։
Կեդրոնատեղին է ի վաճառատուն Լ. Գասպարեան
Կոստանդնուպոլիս. Պաղչէ Գաբու թիւ 13.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 «ՖԻՆԻՔՍ» Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետեարք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ վաճառականներն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ աստահաճոյութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սոյն քարտուղարաց, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒՐԷՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Ղալաթիա, կամուրջի դէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ	»	6,889,695
Տարեկան հասոյթ	»	16,890,344

Ընկերութիւնքս **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներ, բնակութիւններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆրանք **6,250,000** Պահեստի դրամ Ֆրանք **2,585,853**

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին իրեղէններ և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն իրեղէնաց վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Ֆրանքֆորթ միացած է եւրոպական **13** լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն և պահեստի դրամն է Աւելի քան **100,000,000** Ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անմիմատիս խան. 12, 13, 14

369

NEVRALGIES ՋՂԱՅԻՆ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՆԱՌԹԻՒ ԽԻԹԻՔ, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժէն ՏՈՔԹ. ՔՐՈՆԻԷԻ ԱՆԹԻՆԵՎՐԱԼԹԻՔ գեղահատերով։ Տուփը 3 Ֆր։ — Պահանջել Գործարանատեարց Միութեան դրոշմը։ Նեգրոնտատեղին Դեղ. Ռուզիէ, 23, Մոնէ փողոց Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մեզիքի և Ընկ., դեղավաճառք և ամեն շատ դեղարաններ.

ՏՊԱՐԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Պատիւ ունի ազդարարել արգոյ հասարակութեան թէ՝ յետ այսօրիկ յանձն կ'առնու ամեն լեզուաւ այլևայլ տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գներով, որպէս պաշտօնի վրայ հասցէներ, նամակագլուխք, վաճառականական նամակներ, հարսանեաց հրաւիրագիրք, մահազդք և այլն և այլն. մասնաւորապէս վարկենական այցաքարտք։ Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ **ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ** ի Նորատունկեան խան, Ղալաթիա Կ. Պոլիս

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Հիւլ, Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Սևծովու մէջ

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանթէր	1700
Ապօլլօ	5500	Կիթանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կոզօ	1800	Բոլօ	1000
Արիօսթօ	[illegible]000	Կրօտնօ	2200	Քաւրիքօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3800	Րինալտօ	3200
Պրաւօ	2000	Հինտու	7000	Րոլլօ	3000
Պուֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րոմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այաքսօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիփսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլօ	2000	Սանթիակօ	8200
Գաթօ	2000	Քոլբինօ	4200	Սաբֆօ	2000
Գոմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	[illegible]500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գոլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիտօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տոմինօ	2500	Մարէնկօ	4500	Թորբիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարչէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վոլթուրնօ	5000
Էսքիմօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տրիֆալկէր	200
Տրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճիմմօ	200
Ֆալքօն	800	Օպորտօ	4500	Զէրօ	140
Յիտօ	700	Օտօ	2000	Մոնթիթօ	120
Էճիբշըն Մոնարք					8000
Բէրշըն Մոնարք					8000
Լըտիըն Մոնարք					8100

Տուրօ շոգենաւը, նաւապետ Մարշըլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն առտ հասաւ։

Ուղևորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՑ ԵՒ ՈՒԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմէթ
604 խան, Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլ և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քառնագ	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օռոնթիս	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէքա	3000
Թիպս	3250	Լոգիա	800
Մոգատամ	3250	Օլիմբոս	800
Մարիոտիս	3250	Սէթի	700

Նէֆթիս շոգենաւը, յունիս ամսոյն դէպ ի 16ին Լիվըրբուլէն առտ կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

Օրինաւորապէս երաշխաւորեալ Տէրութեան կողմանէ ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

500,000 մարք կամ
625,000 Ֆրանքի

Մեծագոյն պարգև կը տրուի ամենէն մեծ թիւը շահողին՝ Դրամագլխոց Մեծ-Նոր վիճակահանութենէն, երաշխաւորեալ Համպուրկի կառավարութեան կողմէ։
Բայց ամեն պարագայի մէջ

1	մեծ պարգև	300000	մարք
1	»	200000	»
1	»	100000	»
2	»	75000	»
1	»	70000	»
1	»	65000	»
1	»	60000	»
1	»	55000	»
2	»	50000	»
1	»	40000	»
5	»	20000	»
3	»	15000	»
26	»	10000	»
56	»	5000	»
106	»	3000	»
253	»	2000	»
6	»	1500	»
756	»	1000	»
1237	»	500	»
33950	»	148	»
18991	»	300	200

50, 127, 100, 94, 67, 40, 20

Դրամագլխոյ յոյժ կարևոր վիճակահանութիւնը, արտօնեալ բարձրագոյն իշխանութենէն ՀԱՄՊՈՒՐԿԻ, և երաշխաւորեալ Պետութեան ամբողջական ստացուածքով, 110,000 տոմսակ կը պարունակէ, որոց 55400ը ապահովապէս պիտի շահին։ Այս վիճակահանութեամբ շահուելիք դրամագլուխը դրեթէ **13,000,000** ՖՐԱՆՔԻ ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Այս դրամի վիճակահանութեան նպաստաւոր կարգադրութիւնն այն եղանակաւ է որ վերոյիշեալ ամեն մէկ 55,400 պարգևք՝ եօթը յաջորդական կարգի պիտի բաժնուին ապահովութեամբ։

Առաջին կարգին գլխաւոր բաժինն է 50,000 մարք, երկրորդ կարգինը՝ 55,000 մարք, երրորդ կարգինը՝ 60,000 մարք կը բարձրանայ, չորրորդը՝ 65, հազար մարք, հինգերորդը՝ 70,000 մարք, վեցերորդը՝ 75,000 մարք, և եօթներորդը պատահաբար 500,000 մարքի, բայց ամեն պարագայի մէջ 300,000—200,000 մարքի։

Ստորագրող առևտրական տունը ներկայիս յարգանօք կը հրաւիրէ շահակից ըլլալ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ ԱՅՍ ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ։

Հրամաններ տալու փափագող անձերէ կը խնդրուի ամեն մէկու դրամները ղրկել Ֆրանսայի կամ Սերպիոյ ամեն երկրաց պանքնոտներով կամ թղթա-բոնտով, կամ ամենէն դիւրինը կ'ըլլայ տոմսը ղրկել ձեր երկրի համազգային մանտա բոնտով, գերմանական կամ աւստրիական, ֆրանսական կամ անգլիական թղթատարական պատուիրագրերով։

Առաջին կարգի վիճակահանութեան համար

1 բուն ամբողջ տոմսակը կ'արժէ	ֆրանք	7.50
1 բուն կէս տոմսակը կ'արժէ	,,	3.75
1 բուն քառորդ տոմսակը կ'արժէ	,,	1.90

Հետևեալ կարգերուն տոմսակներու պարգևը և բոլոր պարգևներուն բաշխումը ու վիճակահանութեանց թուականները, վերջապէս ամեն պարագաները կրնան տեսնուիլ պաշտօնական ցուցակին մէջ։

Իւրաքանչիւրը պիտի ստանայ բուն տոմսակները պետական զինանշանով դրոշմուած, և միանգամայն վիճակահանութեանց պաշտօնական յայտագիրը, ուր պիտի երևին պէտք եղած մանրամասնութիւնները։ Վիճակահանութենէն անմիջապէս ետքը իւրաքանչիւր տոմսակ ունեցող պիտի ընդունի շահուած պարգևներու պաշտօնական ցուցակը պետական զինանշանով։ Պարգևներու վճարումն անմիջապէս պիտի կատարուի ըստ յայտագրին, պետական երաշխաւորութեամբ։ Պարգևները վճարելի են Րեյխսմարքով։ Այն պարագային յորում հակառակ մեր ակնկալութեան, վիճակահանութեանց յայտագիրը մէկուն գործին չգայ, պատրաստ ենք ետ առնելու վիճակահանութենէն առաջ՝ այն տոմսակները որք չեն հաճուած և ետ ղրկել ընդունուած գումարը։ Եթէ փափագ յայտնուի, վիճակահանութեան պաշտօնական յայտագիրը յառաջագոյն կը ղրկուի զիջապէս տեղեկանալու համար անոր։ Կը խնդրենք որ կարելի եղածին չափ շուտ ղրկուին մեզ հրամանները, բայց ամեն պարագայի մէջ յառաջ քան

631 28 Յունիս 1893 Ն. Տ. 8—8

Ա. կարգին վիճակը պաշտօնապէս որոշուած է 28 և 29 յունիս 1893 (Ն. Տ.)

ՎԱԼԱՆԴԻՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Դրամատուն ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ, Գերմանիա

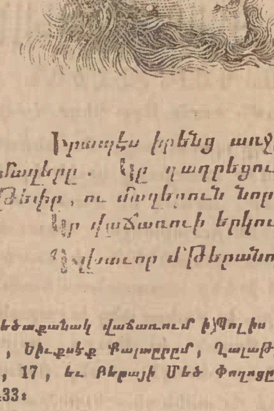

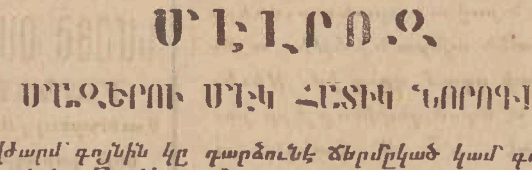

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ։

ՄԷԼՐՕԶ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Իրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը զօրացունէ անոնց թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ թեփը, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։
Կը վաճառուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ։
Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։

Մեծաքանակ վաճառումն ի Պոլիս Բ. Հ. Բիւլիւքեանց եղբարց քով, Եէնի Ճամի փողոց, 18, Պոլսոյ կամուրջին Էսմաճի Բազարում, Նիւզաճէ Քալբընըմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Բիւլիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, և Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանծիւք, բրիտանական դեղարանը և Իզմիր, Հոռովեան, Մեծ Փողոց Բերա, 433։

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 — THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY — ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոս.	3,000,000
31 դկ. 31ին աւանդ տրուած գմ.		1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ		1,362,953
Հասոյթ 1891 ին		1,051,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայս, ինչպէս և նաւերու մէջ ապրանքներ, նաւահանգիստին մէջ. Վնասի առեն արագ և ճշմարիտ վճարումն։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Եզգէթ փաշա խան, Ղալաթիա։

Ձեզյեալ գներ
Ներկայացուցիչ
Ռ. Մ. ՊՈՆՏ
564 (ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.)

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որք ամէն երկու շաբաթ կը բանին Լիվըրբուլ և Արևելից մէջ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գաթալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պօթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարագոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէփփօ	2143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պարօն, Լիվըրբուլէն առտ պիտի գայ դէպ ի յուլիս 7։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՕԼԻ գործակալը
Thomas C. Joly
Սէթքէյնեաց խան Թիւ 40
47 Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	**4,000,000**
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	**35,000,000**

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ և իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնելու փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալ Ծ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
140 Պահչէ Գաբու, Մէյտանճըլք սօքաք, Ուիթալ խան։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՃԱՌԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԺՈՒՏ ԻՒՂ

Հիփոֆոսֆիթ կրոյ և սօտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՈՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք.

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան համէ իւղէ բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիփոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակալութիւնք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԱՒՐԷԼ

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան մեկնելութիւնք

Ըշ. 14/26 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 9ին յետ միջօրէի։
Կ. 15/27 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով։
Եշ. 16/28 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Ուր. 16/28 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչև Պաթում, առաւօտեան ժամ 11ին։
Շբ. 17/29 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 9ին յետ միջօրէի։

Ազդ. — Յունիս 15/27, երկուշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մինչև ու Ղեւրօբ Յաֆֆայի մէջ պիտի հանդիպի Թրիպոլի Պէյրութ, Յաֆֆա, և Բոր-Սայիտ գալով յետոյ։

605

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Պաթումի մէջ նաւարկող

«Մինկրէլի» շոգենաւը յունիս 30ին երկուշաբթի ժամ 5ին (Ր. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Գիրասոն և Տրապիզոն։

«Արդէնի» շոգենաւը, յուլիս 4ին Մարսիլիա պիտի ուղևորի։

Բարիզ Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղևորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղևորութիւն

Նաւաղնգի, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատուն
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
477 Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1893, մինչև նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50			
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	
Կ. Պոլիս ...	6 10	6 30	7 00	7 30	8 56	9 27	10 ...	10 30	11 ..	11 45	1 30	2 ...	2 34	3 ...	4 ...	4 30	5 ..	5 30	6 ...	6 33	6 [illegible]7	7 30	7 45	... ...	... ...	...
Գում-գաբու ...	6 20	6 46	7 09	7 42	9 05	9 37	10 1[illegible]	10 39	11 09	11 55	1 41	2 9	2 44	3 10	4 11	4 43	5 11	5 43	6 11	6 44	7 07	7 46	7 54	... ...	... ...	...
Եէնի-գաբու ...	6 24	...	7 13	7 46	9 0	9 41	... ...	10 43	... ...	11 59	1 45	2 13	2 48	3 14	4 15	4 47	5 15	5 47	6 15	...	7 11	...	7 58	... ...	... ...	...
Տաւուտ փաշա ...	...	...	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	... ...	... ...	...
Սամաթիա ...	6 30	...	7 19	7 52	9 15	9 47	... ...	10 49	... ...	12 05	1 51	2 19	2 54	3 20	4 21	4 54	5 22	5 54	6 22	..	7 17	...	8 4	... ...	... ...	...
Եէտի-գուլէ ...	6 35	7 04	7 26	8 10	9 20	9 52	10 20	10 54	11 18	12 09	1 57	2 23	3 ...	3 33	4 27	5 ..	5 23	5 59	6 [illegible]9	6 53	7 22	7 58	8 7	... ...	... ...	...
Մագրիգիւղ ...	6 49	7 18	7 41	8 22	9 32	10 03	10 32	11 05	11 30	12 09	2 10	...	3 13	...	4 40	5 14	5 44	6 10	6 4[illegible]	7 4	7 34	8 12	...	... ...	... ...	...
Այ Ստեֆանօ ...	...	7 32	7 51	8 32	9 42	...	10 42	... ...	11 44	12 19	2 20	...	3 23	...	4 50	...	5 54	...	6 56	...	7 44	8 22	...	... ...	... ...	...
Քիւչիւք Չէք. ...	...	7 42	...	...	...	...	... ...	... ...	11 54	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 06	...	...	...	...	... ...	... ...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	61			
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քիւչիւք Չէք. ...	5 53		...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	12 45	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 07	... ...	... ...	... ...
Այ Ստեֆանօ ...	6 05	7 02	...	...	8 11	8 52	9 53	... ...	10 53	... ...	... ...	12 57	...	2 58	...	3 55	5 01	...	...	6 27	...	7 22	8 01	... ...	... ...
Մագրիգիւղ ...	6 17	16	7 40	...	8 25	9 06	10 06	10 40	11 05	11 29	12 40	1 10	...	3 11	...	4 09	5 14	5 42	6 5	6 43	7 11	7 44	8 14	... ...	... ...
Եէտի-գուլէ ...	6 33	7 28	7 55	8 12	8 3[illegible]	9 19	10 19	10 53	11 17	11 42	12 52	1 23	2 27	3 24	3 54	4 25	5 30	5 5[illegible]	6 31	6 54	7 35	8 07	8 30	... ...	... ...
Սամաթիա ...	6 37	7 33	...	8 16	...	9 24	10 24	0 57	11 21	11 46	12 57	1 28	2 31	3 29	3 58	4 29	5 34	6 02	6 35	6 58	7 38	...	... ...	... ...	... ...
Տաւուտ փաշա ...	...	...	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ..	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	... ...	... ...	... ...
Եէնի-գաբու ...	6 43	7 39	...	8 22	...	9 30	10 30	11 03	11 27	11 52	1 03	1 34	2 37	3 35	4 04	4 35	5 40	6 08	6 41	7 04	7 43	..	... ...	... ...	... ...
Գում-գաբու ...	6 48	7 44	8 04	8 28	8 48	9 35	10 38	11 08	11 33	11 58	1 08	1 38	2 42	3 41	4 08	4 39	5 46	6 11	6 45	7 08	7 53	8 23	8 39	... ...	... ...
Կ. Պոլիս ..	6 56	7 52	8 12	8 36	8 56	9 43	10 46	11 16	11 41	12 06	1 16	1 46	2 50	3 49	4 16	4 47	5 54	6 22	6 53	7 16	8 01	8 32	8 47	... ...	... ...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախումբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք 61 և 63 թիւ կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին.
Նոր տնօրինութիւն, Թիւ 8. 9, 10. 13, 38, 41, 42 և Թիւ 45 կառախումբերը միայն վայրկեան մը կանգ պիտի առնուն ի Զէյթունպուրնու։ 1